The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.

Subscription in United States, Canada and Mexico.....$2.00 a year.
Subscription to Foreign contries.....$3.00 a year.
Advertising rates an application.

Publishing of Lithuanian Books, especialy Lithuanian-English and English-Lithuanian Dictionary, Job Printing and Translating in and from Lithuanian, Polish and English languages.

Address all communications to
A. OLSZEVSKI, Publisher,
924 33rd St., Station 60 CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis Laikraštis
"LIETUVA"
Išeina kas Pétnyčia, Chicago, Illinois.

Prenumerata Suvienytose Valstijose, Kanadoje ir Meksikoje — $2.00 ant meto.
Kitose viešpatystėse.....— $3.00 „ „
Prenumerata turi buti iš viršaus apmokama. Metas prenumeratos skaitosi nuo dienos laikraščio užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių reik pasiklausti per laišką.

„Lietuva" spaudina visokias Knygas, Konstitucijas ir visokius kitokius spaudinius. Vertimus iš kitų kalbų atlieka kuogeriausiai. Telpgi užlaiko didžiausią Knygų krautuvę, agenturą Šifkorčių ir Pinigų siuntimo į visokias dalis svieto.

Visuose reikalucse adresuokite taip:
A. OLSZEVSKIS,
924 33rd St., Station 60 CHICAGO, ILL.

Nr. 51 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 22 d. Gruodžio (December.) 1905 m. Metas XI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

Revoliucija Maskolijoj.

Maištai Maskolijoj nenusiramino, bet priešingai, platinasi vis labiau, apima vis didesnius caro valdomos viešpatystės plotus, dabar jau nelengva but rasti Maskolijos kraštą, kuriame revoliucijoniška dvasia nebutų pasiekusi žmonių. Šiuom kartu revoliucijonieriai smarkiausiai darbuojasi ir tai gana pasekmingai, Latvijoj; tos paveikslą seks ir jau pradeda sekti kiti nemaskolių apgyvent. Maskolijos kraštai.

Latvija iki šiol vienaitinis Maskolijos kraštas, kur revoliucijonieriai paėmė viršų ant caro tarnų ir jo kariumenės, pasigarsino už visai ne prigulmingą respubliką; taigi Latvija atsiskyrė nuo Maskolijos suvisu. Matyt, latviai susiorganizavo gerai, apsiginklavo ir kada viskas buvo parengta, apreiškė savo mierius; jų parėmimui pastatė gana skaitlingą ginkluotą kariumenę. Apvaldė netik didžiausius Latvijos miestus, Rygą, Vendeną, Mintaują, bet net portus. Kadangi prie revoliucijonierių pristojo prekėjų garlaiviai, ant kurių tarnauja, su mažu išėmimu, latviai, tai jie iš užrubežių ne vien latviams gali prigabenti pakaktinai ginklų. Be abejonės, tą ir daro. Kadangi telegrafų dratai likosi nutraukyti, tai iš revoliucijonierių apvaldyto krašto į užrubežius tik netyčia ateina žinios ir tos tankiai viena kitai prieštarauja. Kad revoliucijonieriai paėmė viršų ant caro valdžių, tą patvirtina raportai svetimų konsulių Rygoj ir pats caro randas nedrysta užginti, jis vien ramina, kad siunčia į Latviją daugiau kareivių ir tikisi, kad neužilgio pasiseks suvaldyti pasikėlėlius. Į revoliucijonierių rankas pateko net ginanti nuo jurių Rygą tvirtynė Duenamuend. Kokiu budu ji pateko revoliucijonieriams, apie tai žinių nėra. Reikia manyti, kad ją saugojo prilankus revoliucijonieriams, gal su jais susitarę jurininkai ir kareiviai. Žinoma, revoliucijonieriai tvirtynėj rado daug ginklų, net kanuolių, kurias galės apversti prieš pildančius caro prisakymus kareivius. Jeneral-gubernatorius nedrysta šaukti dabar stovinčius Rygoj kareivius prieš revoliucijonierius, kadangi jiems netiki. Rods iki šiol atviro jų pasipriešinimo nebuvo, bet pakaktų atsisakymo šaudyti į žmonis vieno regimento, o tąsyk visi regimentai galėtų pereiti į revoliucijonierių pusę. Todėl jeneral-gubernatorius vietinių kareivių nedrysta siųsti prieš apvaldžiusius Rygą latviškus revoliucijonierius, iš Peterburgo pareikalavo atsiuntimo kariškų laivų, be kurių negali atimti tvirtynės Duenamuendo. Po kaimus visoj Latvijoj, taigi Liflandijoj ir Kuršėj valdo revoliucijonieriai. Jie atstatė caro urėdninkus, jų vietoj pastatė savuosius. Uždraudė maskoliams ir vokiečiams dvarponiams apleisti Latviją, kas iš jų prasišalina, konfiskuoja tų dvarus ir dirbtuves. Uždarė visoj Latvijoj rando karčiamas ir degtinės varyklas. Turtingi vokiečiai apleidžia dvarus ir bėga į Prusus. Pabėgę jų iki šiol apie 200000. Tokiu budu Latvijoj vokiečių galybė suiro. Vokiečių joje buvo vos 10%, taigi tiek, ką lenkų Lietuvoj, bet kad jie buvo turtingi, latviai savo žemės neturėjo, bet ją samdė nuo vokiečių baronų, tai, suprantama, kad jie turėjo dar didesnę galybę Latvijoj negu lenkai Lietuvoj. Pabėgus 200000 vokiečių, nedaug jų liko. Tokiu budu Latvija pasiliuosavo nuo negeistino gaivalo.

Pasilikę dar Latvijoj baronai suorganizavo savo miliciją saugojimui dvarų. Randas daleido apginkluoti ją pargabentais iš užrubežių geriausiais karabinais. Iš to daleidimo naudojosi ir latviai ir teipgi gabeno ginklus. Ir tų baronų suorganizuotų ginkluotų miliciantų daug perėjo prie latvių; kitus jie, apvaldę dvarus, nuginklavo ir ginklus sau paėmė.

Svetimi ambasadoriai pareikalavo apginimo Rygoj gyvenančių svetimų pavaldinių, bet, matyt, ir ambasadoriai netiki, kad caro randas įstengtų tą padaryti. Vokietija siunčia ne šarvuotus prekėjų garlaivius į Latvijos portus, Anglija gi rengiasi siųsti kariškus laivus paimti savo pavaldinius. Iš Kronstadto išplaukė į Rygą 3 maskoliški kariški laivai su dar ištikimais, kaip randas mano, jurininkais, bet jie dar nepribuvo. Juk jų gali į portą neleisti apvaldę Duenamuendo tvirtynę revoliucijonieriai.

Apsireiškusi Latvijoj atvira revoliucija išsiplatino jau Estijoj, apėmė veik visą Kauno guberniją, išsiplatįs, be abejonės, ant visos Lietuvos. Dabar pakaktų bent viename didesniame susirėmime, kad latviai sumuštų caro kariumenę, o jau nė jokia pajiega nesulaikys Lenkijos nuo pasikėlimo; toliau, pasikeltų, be abejonės, Mažrusija. Besiplovę iki šiol mahometonai su krikščioniais ant Kaukazo, jau susitaikė, o Gruzija jau atvirai pasikėlė prieš caro valdžią. Taigi yra viltis, kad pasikels visos caro prispaustos tautos. Einant joms išvien, galima but maskolių jungą numesti ir iš vakarinių ir pietinių Maskolijos dalių, taigi kraštų apgyventų: finų, latvių, lietuvių, lenkų, Kaukazo tautų, sutverti neprigulmingą galingą viešpatystę, su tokiu jau gyventojų skaitliumi kaip Vokietija. Jeigu visos prispaustos tautos pasikeltų, caro valdžia, ypač dabar, turėdama prieš savę ir tikrosios Maskolijos darbininkus, neįstengtų pasikėlimo suvaldyti, o karės ilgai vesti negalėtų dėl stokos pinigų.

Panaikinimo apgulimo laiko tiesų Latvijoj, dėl ko revoliucija čia užgimė greičiau negu priderėjo laukti, dabar reikalauja net vokiečiai baronai, kadangi tos tiesos mat pančioja ne vien revoliucijonierius, bet ir rando pusę laikančius vokiečius baronus.

Revoliucija užgimė jau ir Mažrusijos dalyj, Kursko gubernijoj ir randas neįstengia jos suvaldyti, nors gubernatorius griebia si kuožiauriausių įnagių.

Rygos miesto valdžia atsišaukė prie revoliucijonierių. Tie pareikalavo pirma, kad randas išpildytų visus jų reikalavimus, o tąsyk kraštas tuojaus nusiramys. Terp tų reikalavimų svarbiausi yra: kad randas paleistų 17 suimtų revoliucijos vadovų ir pripažintų latviškai-lietuviškos respublikos neprigulmystę. Randas, žinoma, nesutinka išpildyti tokių latvių reikalavimų.

Susibuntavojęs Maskvoj Rostovo granadierių regimentas neilgai laikė vienybę: dalis kareivių ne tik pasidavė, bet dar padėjo randui suvaldyti besipriešinančius.

Pereitą subatą atėjo į užrubežius žinios, buk garsus Witte atsisakė jau nuo vietos, bet patvirtinimo tos žinios nėra. Randas dabar, iš tikro, griebiasi reakcijos. Rando agentai vėl šaukia tamslas minias skersti žydus, lenkus ir inteligentus. Peterburgę, ant prisakymo vidaus dalykų ministerio, likosi suareštuota daug darbininkų vadovų, kurie buvo susirinkę ekonomiškosios draugystės ruimuose. Dalis, vienok, pabėgo, terp pabėgusių yra ir profesorius Milukov, kurio dabar policija jiesko po visą Peterburgą. Randas mat, areštuodamas darbininkų apšviesčiausius vadovus, tikėjosi visą jų organiziąją išardyti. Tas nepasisekė, kadangi suareštuotų vietas užėmė jau kiti, ne mažiau gabus. Taigi aišku, kad darbininkų organizacija stovi tvirtai, ji nesiremia jau ant vienos, arba kelių ypatų, bet yra jau daug galinčių vadovauti, suėmus vienus, tų vietas užima kiti.

Už pagarsinimą darbininkų manifesto Peterburge suareštavo daug laikraščių redaktorių ir išleistojų. Dabar išeina tik rando laikraštis ir „Novoje Vremia", kuris atsiskyrė nuo kitų laikraščių, spaustuvę jo sergsti kazokai ir policistai. Tokia mat yra ta laisvė žodžio Maskolijoj!

Atsiskyrė nuo Maskolijos ir pasigarsino neprigulminga respublika ir Krimas, pietinėj Maskolijoj. Bus be abejonės ir daugiau tokių Maskolijos dalių, kurios seks Latvijos paveikslą.

Caras stengiasi dabar visokioms komedijoms nors gvardijos kareivius ištikimais turėti, bet ir toms komedijoms nežinia kaip ilgai seksis. Carskame Sele, kur dabar caras nuo savo žmonių slepiasi, jis kasdieną daro gvardijos peržiurėjimus, kalba draugiškai su oficierais ir kareiviais. Gvardijos vadovas, kunigaikštis Nikalojus ir oficierai klaupia prieš carą ir bučiuoja jam rankas. Tas ant tamsių kareivių, bent tuom tarpu, daro šiokį tokį įspudį, tik nežinia ar ilgai tokioms komedijoms galima bus kareivius kvailinti. Užtai ištikimybė kitų kariumenės regimentų yra jau abejotina. Vadovas Mandžurijos armijos, jenerolas Linevič, atsiuntė į Peterburgą telegramą, kuriame pranešė, jog nepaklusnumas apėmė jau didesnę dalį kareivių ir jis negali neklausančių suvaldyti. Kokį Lienevič atsakymą gavo ant savo telegramo, nežinia. Ištikimais Mandžurijos kareiviai negali but, nors revoliucijonieriška propaganda ten ir neprisigriebtų. Mat, dėl tankiai atsitinkančių straikų ant geležinkelių, negalima kareiviams privežti nė maisto, nė drabužių, o alkaną juk negalima be valgio užganėdinti.

Peterburge, ant Wittės prisakymo, daro dabar kratas po namus, kratytojai neaplenkia nė arti caro stovinčių ypatų namų. Pereitą panedėlio dieną darė kratą namuose garsaus jenerolo Ignatjevo. Witte mat čia tikėjosi rasti davadus, jog Ignatjev, su reakcijos pasekėjais, rengia revoliuciją prieš revoliuciją ir stengiasi kokiu nors budu supainioti Wittės mierius.

Caro pinigus ir vainiką, kaip kalba, išsiuntė jau į užrubežius. Tas jau rodo, kad caras rengiasi dumti iš jo valdomo krašto.

Kadangi dėl telegrafistų štraikų gubernatoriams negalima siuntinėti prisakymų, tai Witte jiems suteikė beveik diktatorišką valdžią. Jie, be pasiklausimo, gali jų priežiurai pavestas gubernijas pastatyti po apgulimo laiko tiesoms ir elgtiesi su žmonėms, kaip išmanys.

Rando laikraštis „Pravit. Vestnik" pagarsino gautas nuo Rygos jeneral-gubernatoriaus žinias, kad Latvijoj yra jau gerai apginkluotų ir suorganizuotų su viršum 60-000 latvių. Kadangi geležinkeliai išardyti, tai iš kitur nelengva atsiųsti kariumenę, galima ją atsiųsti vien jurėms, bet ir didesnė dalis Latvijos portų yra jau revoliucijonierių rankose. Latvijos jeneral-gubernatorius reikalauja atsiuntimo kuogreičiausiai daugiau kareivių, kadangi su esančiais po jo valdžia regimentais jis nieko prieš pasikėlusius latvius negali daryti. 14 d. gruodžio latviai išvarė iš rėlių gabenantį iš Vilniaus į Rygą kareivinį trukį, kuris susidaužė. Dalis kareivių pasidavė pasikėlėliams, kita gi dalis dar ginasi prieš didesnes latvių pajiegas. Vilniaus jeneral-gubernatorius, ant pareikalavimo daugiau kareivių, atsakė, jog to negali padaryti, kadangi geležinkelis išardytas ir jis laukia ir Lietuvoj pasikėlimo. Iki šiol latviams gana sekasi, o tas padrąsina ne vien dar neprisidėjusius prie revoliucijos latvius, bet ir gyventojus kaimyniškų kraštų, ypač gi gyventojus Lietuvos.

Mintaujoj ant miesto gatvių buvo smarkus mušiai latvių su kariumene. Čia iš abiejų pusių puolė suviršum 300 žmonių. Lennewardene, pietinėj Latvijoj, latviai išliuosavo iš kalėjimo visus ten sėdinčius nelaisvius, užmušė pagelbininką paviečio viršininko ir jo sekretorių. Iš Peterburgo į Latviją siunčia visus kariumenės regimentus išėmus gvardijos, kuri pasilieka ginti carą nuo jį teip „karštai myliučių pavaldinių".

Suvalkų gubernija likosi pastatyta po apgulimo laiko tiesoms. Tas rodo, kad ir šita lietuvių apgyventa gubernija turėjo pasikelti, kadangi kitaip nebutų reikalo ją statyti po apgulimo laiko tiesoms.

Maskvoj, senoj carų sostapilėj, kur gyventojai labiausiai buvo randui atsidavę, užgimė jau atvira revoliucija. Visi randui prilankus laikraščiai paliovė išeidinėję, kadangi juos atsisakė statyti darbininkai. Redaktorių biauriausio maskoliško laikraščio „Moskovskija Vedomosti". Grigmunthą, kuris ušsiiminėjo siundymais ant nemaskolių ir visų laisvės draugų, atsilankius jam maudynėse, išmetė laukan maudynių tarnai. Statėjai dirbanti profesoriaus Ilovaiskio spaustuvėse, už jo prilankumą randui, atsisakė statyti jo laikraštpalaikį „Kreml".

Kur nepažiurėti, Maskolijoj visur griuva seni pamatai, ant kurių per amžių eiles stovėjo caro valdomas kraštas. Žmonės su pasišventimu kovoja, ką geriausiai rodo, kad visi ikišioliski nepasisekimai žmonių nenugazdina.

Isz Lietuvos.

Iš Kauno.

23 d. lapkričio, ruimuose miesto rumo, atsibuvo susirinkimas tėvų lankančių mokyklas vaikų, ant kurio buvo pakviesti ir vaikai. Bet ir tėvai negalėjo susitaikyti, rando šalininkai nepritarė rando priešininkams. Susirinkimas persiskyrė: rando šalininkai, po vadovyste Grundmano, pasitraukė, o rando priešininkai pasiliko po vadovyste Dro Grodeckio. Mokintiniai teipgi perėjo į Grodeckio partiją. Ant susirinkimo mokintiniai ir mokintinės darodinėjo, kaip tuli mokintojai, tiesiog, siundo stačiatikius mokintinius ant mokintinių kitų tikėjimų, ypač ant žydų. Susirinkę nutarė siųsti telegramą į Peterburgą ir reikalauti prašalinimo direktorių gimnazijų Turauo ir Novoselskio. Teipgi ant to susirinkimo nutarta sutverti ryšį tėvų mokintinių.

Dienraštyje „Novaja Žizn" sako: Lietuvių kalba, ilgai varžyta, pagalios įgijo pilietiškas tiesas gyvuoti. Vilniuje yra leidžiami laikraščiai ir knygos lietuvių kalba, bet lietuviškų mokyklų dar nėra. Keli mokytojai-lietuviai kreipėsi į Vilniaus mokslo apskričio globėją, prašydami, kad jiems leistų Raseinių pav., Kauno gubern. dvi lietuviški mokykli; mokslo globėjas davė leidimą, bet tik su ta sanlyga, kad jie pasiklaustų Kauno gubernatoriaus: ar jis nedarysiąs iš savo pusės kliučių. Mokytojai kreipėsi į gubernatorių ir gavo tokį atsakymą: mokyklų su mokslo išguldymu lietuvių kalba tuo tarpu da negalima steigti.

Gera laisvė! — priduria dienraštis.

23 d. lapkričio prasidėjo mokslas visose vietinėse mokyklose.

Iš Rokiškių, Ežerėnų p.

Rokiškije, 1 ir 2 d. lapkričio (mas. kal.), buvo ėmimas į kariumenę jaunų kareivių „novobrancų". Išpradžių viskas ėjosi ramiai, nors pas visus galima buvo pastebėti dvasios pakilimas ir nepasikakinimas. Tasai pašauktųjų upas netruko apsireikšti darbais. Pasauktiejie pradėjo rinktis kuopomis ir kalbėtis apie savo padėjimą; iš kalbų buvo aiškus nepasikakinimas dabartine tvarka. Pašauktiejie paliepė Rokiškio valsčiaus mokytojui išsikraustyti į Rusiją ir paskui padarė eilę susirinkimų ir išdirbo šiuos reikalavimus:

1) Prisieksime tarnauti tiktai tautai.

2) Męs kareiviausime tiktai Lietuvoje (Viln., Kauno, Gard. ir Suv. gub.).

3) Reikalinga sutrumpinti tarnavimas iki dviejų metų.

4) Reikalinga, kad butų išrinkta kareivių komissija ir iš pačių kareivių, kuri prižiurėtų, kad su kareiviais gerai apsieitų, duotų gerus rubus, gerą valgį ir algos mažiausia 6 rubl. ant mėnesio.

5) Reikalinga, kad kareivius leistų iš pulko parvažiuot pas gimines bent tris kartus per metus ne trumpiau kaip ant mėnesio, kada panorės kareiviai; kelias turi but valdžios lėšoms.

6) Reikalinga neturtingiems duoti pragyvenimui ant paros po 60 kap. nuo laiko pašaukimo iki paėmimui pulkan.

7) Reikalinga nemokančius kareivius mokyti skaitymo ir rašymo pirmiausia prigimta jų kalba.

8) Paleisti visus areštuotuosius, teippat ir žydus, iki reiks stoti pulkan.

9) Reikalinga nepaliečiamybė delegatų.

10) Paduotuosius tuojau po atidavimo reikalinga leisti prie giminių, mažiausia ant mėnesio laiko.

11) Kas reikalaus — duoti arklį nuvažiuoti į pavieto miestą.

12) Stosime į pulką tiktai tada, kada tikrai žinosime, kad musų reikalavimai bus išpildyti.

Šiuos reikalavimus pašauktiejie padavė „načalstvai" bet ji sakėsi, negalinti šių reikalavimų išpildyti ir ketino paduoti juos augštesniajai valdžiai; reikėsią laukti, ką jį ant to atsakysianti. „Načalstva" meldė paimtuosius prisiekti ir po prisiekos ketino visus namon paleisti, bet šie neprisiekė, sakydami, kad tai priešinga esą Dievo prisakymas. Teip pasikalbėję, gavo bilietus ir išvaiksčiojo namon be prisiekos. Tiesa, buvo atsiradę ir tokių, kurie bučiavo kryžių, bet tokių buvo labai nedaug. Dabar visi naujai paimtiejie kareiviai paleisti iki 19 d. gruodžio.

Lapkričio 1 d., Rokiškyje buvo pamokslas. Buvo kalbama ant politiškos temos apie dabartinį padėjimą. Žmonės labai noriai klausėsi. Iš pradžių buvo susispietę prie šventoriaus. Tuo laiku prijojo kazokai, norėjo išskirstyti: jojo stačiai viršun ant žmonių. Žmonės pradėjo svaidyti akmenimis; vienam kazokui perskėlė galvą. Kiti kazokai, apsigryžę, nujojo tolyn. Paskui žmonės susispietė ant šventoriaus ir ten pasikalbėjo apie savo reikalus. Žmonių nebuvo sužeistų. Tiktai vakare kareiviai vieną apdaužė, o antrą subadė nemirtinai. Žmonės pareikalavo, kad kareivius nubaustų. „Načalstva" žadėjusi ištirti ir prisipažinusi, kad tai buvus klaida.

Rokiškije dabar organizuojama „juodoji šimtinė". Veikti dar nepradėjo, bet jau yra surinkta keli „staroobriadcai", kurie žadą gaudyti ir mušti tuos, kurie sakys pamokslus. „Juodoji šimtinė" sėbrauja su policija. P.

(„Vil. Ž.").

Iš Vilniaus.

„V. Žin." sako, kad nuo Naujų metų „Lietuvos Bitininkas" nebeišeis. Vieton jo bus leidžiamas du sykiu per mėnesį laikraštis vardu „Šviesa", su daug platesne programa. Bus talpinamos jame žinios iš politikos ir visuomenės gyvenimo. Laikraščio kaina liks ta pati — 3 rubliai metams.

Iš Gardino.

Matyt, policija čia bandė suorganizuoti žydų skerdynes. Čia likosi išmėtyti į „sandraugus, brolius štačiatikius," atsišaukimai, kurių nežinomi autoriai, matyt, policijos urėdninkai, ar gal jos įnagiai, kvietė skersti žydus. Žydų sinagogoj atsibuvo mitingas, ant kurio atkako žydai, lenkai ir maskoliai apkalbėti, kaip geriausiai butų nedaleisti skerdynių; jų iki šiol dar nebuvo.

20 d. lapkričio, žydiškoj sinagogoj, atsibuvo mitingas sušauktas „Bundo" organizacijos. Ant mitingo atėjo apie 4000 žmonių, ne vien žydų, buvo daug ir krikščionių. Susirinkę nutarė protestuoti prieš rando rengiamą kontrrevoliuciją, organizavimą „juodosios šimtinės", prieš myniojimą tiesų, ką daro rando agentai ir policija. Nutarė protestuoti prieš pastatymą Lenkijos po karės laiko tiesoms. Nutarė reikalauti atidavimo po sudu visų teip žemesnių, kaip ir augščiausių administratorių, kokiu nors budu prisidėjusių prie buvusių visokiuose Maskolijos miestuose žmonių skerdynių. Toliau nutarė reikalauti autonomijos Lenkijai ir kitiems kraštams.

Iš Sasnavos, Suv. gub.

24 d. spalinio, atėjo 4 sodiečiai į mokyklą. Radę vaikus ant kiemo bepiaustant mokintojui malkas, sušaukė juos mokyklon, pasakė, jog lietuviai savo mokyklose privalo viską mokintis lietuviškai, o ne rusiškai, išdalino vaikams atsišaukimus „Lietuviai, pagerinkime savo mokyklas", liepė parnešti pasiskaityti tėvams ir įsakė, kad daugiau nevaikščiotų mokyklon, koliai nepradės mokykloje viską mokyti lietuviškai.

Mokintoją „vyrai" pirmiausiai pabarė už piovimą malkų, nėsa žmonės leidžią vaikus mokyklon mokintis, o ne malkų piaustyti, paskui uždraudė mokinti vaikus rusiškai.

Mokykla dar tebestovi uždaryta, nes vaikai neateina.

(„Vil. Žin.")

Iš Prusų Lietuvos.

9 d. gruodžio, Berlyno Lietuvių Dr-stė apvaikščiojo dvimetines sukaktuves nuo savo užsidėjimo. Buvo prakalbos ir dainos. Draugystė skaito dabar 50 sanarių.

Dvi moteri iš maskoliškosios pusės, prisipirkusios Prusuos tavorų, gryžo atgal iš Pilkalnės. Prusų pusės ukininkas Matijošaitis perkėlė juodvi per Šešupę, bet prisiartinus prie kranto, užtėmijo maskoliškas rubežiaus sargas; todėl Matijošaitis perkėlė atgal į Prusų pusę. Sargas reikalavo, kad jas perkeltų atgal, bet kad Matijošaitis nepaklausė, maskoliški kareiviai pradėjo šaudyti ir Matijošaitį sužeidė į galvą.

Prusų Lietuvoj buvo matyt ant dangaus šiaurinės šviesos stulpai, ką Lietuvoj žmonės laiko už ženklą karių, kraujo praliejimų ir kitokių nelaimių. Šiuom kartu žmonių įtikėjimas gali išsipildyti, kadangi, rodosi, jog Maskolijoj be kraujo praliejimų neapsieis.

Ant mažojo geležinkelio terp Ysrutės ir Trumpų, netoli Friedrichsgabe, iššoko iš rėlių trukio mašina. Prie to mašinistas ir pečkurys likosi labai pavojingai išsiveržusio garo nuplikyti.

Dėl užgimusių Maskolijoj maištų ir einančio su tuom vargo, išeivystė iš Maskolijos pasidaugino. Kiekvienas trukis ateinantis į Eitkunus atgabena vidutiniškai po 200 maskoliškų išeivių, jieškančių užrubežinose ramumo ir geresnės laimės. Už tai iš užrubežių į Maskoliją keliauja dabar labai mažai žmonių, nedaugiau kaip po 30 žmonių buva einančiame į Maskoliją trukije.

1 d. gruodžio atsibuvo Vokietijoj liaudės suskaitymas. Kiek suskaitytojai rado Prusuose lietuvių, to dar nepagarsino. Laikraštis „Pagelba" užtikrina, jog skaitlius lietuviškai kalbančių Prusų Lietuvoj nesumažėjo, bet tuluose paviečiuose pasidaugino, kaip tai: Labgavos, Stalupėnų, Goldapės ir Geisenkirches paviečiuose. „Pagelba" žinias surinko nuo parapijų pastorių, o tos gali but teisingesnėms už liaudies suskaitytojų surinktas, kadangi neišmintingi suskaitytojai, neišmanydami, kad tuom skriaudžia teisybę, nesuprantantiems lietuviams įkalba, kad jie vokiečiai ir tokiais užrašo. Per tai ir oficijališkoji gyventojų statistika neturi didelės vertės, kadangi ji nesutinka su teisybe.

Iš Latvijos.

Iš atėjusių į Prusus paskutinių telegramų matyt, kad maskoliška valdžia suvisu nužudė įtekmę Latvijoj. Čia žmonės, latviai, sutvėrė tuomtarpinę valdžią, kuri Latviją pagarsino už neprigulmingą nuo Maskolijos kraštą. Atstatė maskoliškus urėdninkus ir įstatė savuosius. Į naujo rando pusę perėjo daug kariumenės regimentų. Maištininkų rankose yra tvirtynė Dvina, ginanti Rygos portą. Liflandijos gubernatorius ir kiti caro urėdninkai yra pasikėlėlių nelaisvėj. Maištininkai uždarė rando karčiamas ir degtinės varyklas. Kaimiečių nuo dvarponių samdomus žemės plotus pagarsino už kaimiečių savastį. Uždraudė dvarponiams pardavinėti javus ir medžius iš girių. Ukininkai apsiginklavo. Dvarponiai, vieni suorganizavo apsigynimo batalijonus, iš Prusų parsigabeno Mauserio karabinus, kiti išdumė į Vokietiją, bet kaimiečiai išbėgusių žemę ir girias apreiškė už konfiskuotas. Rygoj daug maskolių urėdninkų likosi užmuštų. Jeigu Latvijoj žmonės atvirai pasikėlė, galima laukti tokio jau pasikėlimo Lietuvoj ir Lenkijoj, o vėliau ir Mažrusijoj.

Latvijoj žmonės nemoka carui nė jokių mokesčių. Šįmet pašaukti į kariumenę jauni vyrai visai nestojo. Telegrafų vielos visur nupiaustytos. Rygoj revoliucijonierių likosi užmuštas baronas Hennings ir du jo saugojimui nusiųsti dragunai. Iš visų kraštų randas į Latviją siunčia dar ištikimus kariumenės regimentus. Reikia todėl čia laukti baisių kraujo praliejimų, kurie nežinia, kaip gali pasibaigti. Ryga, Wenden ir jų paviečiai yra revoliucijonierių rankose, jie čia suvaldė kariumenę. Portuose stovinti prekėjų laivai pristojo prie revoliucijonierių. Be abejonės iš to revoliucijonierai pasinaudos ir prigabės pa-

kaktinai ginklų apginklavimui žmonių. Kadangi portai yra teipgi revoliucijonierių rankose, o ant kariškos laivynės caras negali užsitikėti, tai gabenimo ginklų iš svetur randas negalės stabdyti.. Latvių vadovu yra Jahnson, redaktorius laikraščio „Deenas Lapas."

Kuršėj valsčiai atsisakė, atėjus laikui rinkimų, rinkti valsčių viršininkus, kol ne bus išpildyti Latvijos žmonių reikalavimai. Randas nusprendė nepaisyti ant besipriešinimo valsčių, bet paskirti nerinktus valsčių viršininkus. Kadangi Latvijoj dabar atvirai pasikėlė žmonės, tai randas jau negalės savo mierių išpildyti ir valsčiai apsieis be rando paskirtų viršininkų.

Iš Rygos.

Rygoj susitvėrė studentiška apsaugojimo organizacija, kuri daboja policiją ir neduoda jai žydiškoj miesto daly sukelti riaušių.

Iš Minsko.

Vietinė savnorių apsauga organizuoja apsigynimą nuo plėšikų ir „juodosios šimtinės." Apsigynimo sąnariai, reikalui ištikus, turėsią atvykti į paskirtą vietą ir lieti su švirkšlėmis plėšikus. Fabrikuose terp darbininkų krikščionių organizuojasi teippat kuopa apsigynimui.

Du Okos pulko oficierių, pp. Ogorodnikov ir Stepanov, atsisakė nuo tikrosios tarnystės ir pasidavė į atsargą dėlto, kad jie negalį tarnauti pilietiškai valdžiai ir kelti ranką prieš gyventojus.

Prieš keletą dienų gyventojai ant savo namų pastebėjo kabalistiškus, panašius į Egipto hieroglifus, ženklus. Tačiaus pasisekė perskaityti tuos raudonus ženklus: „mušti žydus ir neapkenčiamus straikininkus" — tai buvo „juodosios šimtinės" paraginimas. Gyventojus apėmė baimė.

Žydai ir kiti gyventojai tik tuomet aprimo, kada pamatė gatvėse išlipdytus Liepojaus Komnų geležinkelių ir vietinių fabrikų darbininkų atsišaukimus, kuriuose buvo pasakyta, kad darbininkų organizacija laikysiantis reikalingų priemonių ir neleisianti valkatų žydyti nekaltus gyventojus ir plėšti žydų sankrovas.

Iš Minsko prapuolė niekšas, paskutinių žmonių skerdynių organizatorius, gubernatorius Kurlov, kurio prašalinimo ir nubaudimo reikalavo atkakusi į Peterburgą Minsko deputacija. Išvažiavo į Peterburgą ir čianykštis sudo prokuroras.

Vietinėse mokyklose vėl sustojo neapribotam laikui mokslas. Mokiniai pradėtų mokslą, bet mokslo valdžia nenori atverti mokyklų.

[Iš „Vln. Žn."].

Iš Rozalino, Kauno gub.

Lapkričio 19 d. Rozalino valsčiaus bute, Kauno gub., buvo sodiečių mitingas, kame dalyvavo 100 ypatų. Buvo kalbėta ir svarstoma apie patilpusį „V. Ž." No. 257 straipsnį apie Maskvos ukininkų susidraugavimą; buvo pakeltas klausimas apie autonomiją Lietuvai. Susirinkusiejie nutarė reikalauti, kad pradedamose mokyklose mokslas butų išguldomas lietuvių kalba, kad mokytojais butų lietuviai, kad valsčiaus raštininkas butų teippat lietuvis. Kalbėjosi ir apie atstovų rinkimus ciesorystės seiman. Po mitingui visi ramiai išsiskirstė. Ateinantį nedėldienį ketina vėl sušaukti mitingą.

Minsko žemdirbių draugija sekančiame savo sąnarių susirinkime ketina visus reikalus ir kalbas atlikti lenkiška kalba.

[Iš „Vln. Žn."].

Iš Dinaburgo, Vitebsko g.

20 d. lapkričio kariškuoju traukiniu atvažiavo iš Lenkijos 168 atsarginiai kareiviai, kurie buvo paimti kariumenėn Peterburge pereitą vasarą. Iš Varšavos atsarginius kareivius vežė 4 kl. vagonuose. Sako, sustojus traukiniui prie Dinaburgo stoties, atsarginiai nusiuntė savo deputatų, kad juos vežtų 3 kl. vagonuose. Stoties komendantas atsisakė išpildyti deputato reikalavimą ir sako, pagrasinęs jam su revolveriu. Umai narsų pulkauninką apsupo kareiviai ir sušuko „ura." Jei viršininkas nebutų perkalbėjęs konvojaus kareivių, tai tie butų užmetę papulkininką ant vagono stogo. Tuomet papulkininkas rupestingai pasodino kareivius į 3 kl. vagonus. Traukinys nuvažiavo. Papulkininkas pasiskubino įlysti stotin.

(Iš „V. Žin.").

Polemikų reikaluose.

Kadangi polemikos ir protestai, ar tai prieš padalinimą Amerikos lietuvių sudėtų revoliucijai aukų, ar prieš tilpusį „Kovoj" protokolą paskutinio susivažiavimo Revol. Šelp. Komiteto sanarių, perėjo į asabišką kovą Širvydo su Šliupu ir protestuojanti, nors vieni kitiems užmeta insinuacijas, bet visi iš to ginklo naudojasi, o jis yra blogu ir peiktinu, tai mes priversti esame pertraukti tolesnį talpinimą protestų, kadangi iš jų niekam nėra naudos. Iš iki šiol laikraščiuose patalpintų protestų visuomenė galėjo pamatyti vieną: nors kovojančios partijos viena kitai daro, visokius užmetinėjimus, bet ištikro abidvi pusės kaltos, abidvi naudojasi iš netikusio kovos ginklo — iš insinuacijų, koliojimų ir piktumo, o tas iš šalies stovinčių negali pertikrinti. Juk žmonės skaitanti laikraščius ne maži vaikai, tai kodėl juos musų polemistai už negalinčius protauti vaikus laiko?

Dabar teip yra: kad Dr. Šliupo teisintojai beveik nutilo, kadangi iš tikro jau tokia mat mada, kad ant koliojimų, nors koliojantis ir tiesą turėtų, nieks ne atsako; kovą dabar veda jau, su mažu išėmimu, viens Širvydas, bet ir jis jau, turbut, pasakė, ką turėjo, kadangi atkartoja net per tankiai tuos pačius išmetinėjimus.

Todėl toliau mes ne talpinsime jau naujų polemikų nė Šliupo, nė Širvydo pusės patalpinsime vien svarbesnes pirma atsiųstas, bet toliau jau ne talpinsime nė nuo ypatų, nė nuo organizacijų. Jeigu bus reikalus ir Širvydas suras naujus užmetinėjimus, juk jis pagarsinimui turi „Kovą", o kiti laikraščiai, jeigu užmetinėjimai bus svarbus, gali iš „Kovos" perspaudinti. Dabar gi „Kovoj" protestai ne telpa, bet užtai „Kovos" redakcijos protestų per daug patenka kitiems laikraščiams, lyg jie kuom butų prieš ją nusidėję ir turėtų but jos redakcijos baudžiami. Teip toliau eiti ne gal, reikia jau galą padaryti.

Isz visur.

‖ Vidaus ministėris Maskolijoj, Durnovo, prisakė suareštuoti su viršum šimtą kaimiečių vadovų. Maskvoj susibuntavojo doniškų kazokų regimentas. Yra viltis, kad susipratimas išsiplatįs ir ant kitų kazokų regimentų.

‖ Varšavoj suštraikavo tarnaitės. Sunku bus Varšavos ponioms be tarnaičių apsieiti, o buvo tai, už 4 rublius ant mėnesio, tikrai savo ponų vergės.

‖ Popiežius į visus Maskolijos katalikiškus vyskupus, o tame teipgi į vyskupus Lietuvos ir Lenkijos, išleido enciklika, kurioje prisako katalikams nusiraminti, ne daryti sunkenybių caro randui. Gerą mat pagelbininką gavo caras! Bet politiška kova su tikėjimu nieko bendro ne turi, į poliką popiežiui ne pridera kišti savo nagų.

Kaip tokį darbą pavadint?

Gavome žinią, jog teip pasivadinęs „tautiškas" komitetas, 5. XII, išsiuntinėjo revoliucijai sudėtas aukas, pasilikusias pas Dr. Šliupą dar nuo pakrikimo revoliucinio komiteto, sekančiai:

„varpiečiams" $453.50
L.S.D.P. 378.50.

„Tautiškas" komitetas pasielgė negerai, nes:

1) pinigus padalino neteisingai. Jeigu revoliucijinių aukų buvo $832.00, tai reikėjo paskirstyti (jeigu jau priskaityt ir „varpiečius" prie revoliucijonierių) į tris dalis — po 277.33 ir palikt lygiai: varpiečiams, draugiečiams ir socijaldemokratams. Paskutini dvi partiji susiliejo kruvon, tai jiedviem prisiėjo 653.66, o ne 375.50. Dabar, jiemdviem sykiu einant, davė 75.00 mažiaus už varpiečius!

2) Padalino pinigus tik trjs ypatos: Dr. Šliupas, Dr. Bacevyčia ir J. Naujokas, iš kurių du pirmiejie yra iš revoliucijinio komiteto išstoję.

3) Padalino pinigus be žinios kitų revoliucijinio komiteto narių: sekretoriaus ir vieno patarėjo.

Mus visuomenė išrinko į komitetą visus sykiu, taigi, rodos, mes turim visuomenei visi sykiu ir tarnauti, iki kol musų viengenčiai, mus išrinkusiejie, priims nuo musų tame šventame darbe patarnavimą, arba, jeigu busime neatsakančiais, perduos tą darbą į kitas rankas. Dabargi dar to nepadarė. Ant ko tai rėmėsi tas „tautiškas" komitetas, į kurį persistatė pats Dr. Šliupas, o pp. Jankauckas su Mikolainiu patvirtino, teip pasielgdami? Kas jam davė tokią tiesą ignoruoti kitus Revoliuc. Kom. sąnarius, padalinant revoliucijines aukas? Galėjo pasidalint aukas, kaip sau nori, tąsias, kurios but įplaukę į tąjį jau „tautiškąjį" komitetą, bet teip pasielgti su aukomis įplaukusiomis stačiai revoliucijinin komitetan, tiems žmonėms dar niekas tiesos nesuteikė.

Revoliucija yra šventas darbas. Ant jos sudėti centai turi but teip tyri, kaip tyras ir šventas yra kankintinių kraujas. Tie trupučiai musų revoliucijinės pašelpos turi pereit per rankas meilės, sutikimo ir vienybės; neturi prie tų trupučių lypstėtis musų nedoro egoizmo nuodai. Bet argi mes ne nuodijame jų? Ar padorus yra toks darbas, kad ypatos visuomenės kaštais nori atkeršyti savo menamiems priešams?

Dar sykį užklausiu Dr. Šliupą, ant ko remdamasi tas jo sutvertas „tautiškas" kom. tą padarė ir reikalauju, kad kuoveikiausiai prieš visuomenę išsiteisintų. Juk mes, pakol kas, esam visi atsakyme už tas aukas, ir mes gi paskutiniam susivažiavime — didžiuma balsų: aš, drg. J. Baltrušaitis ir J. Naujokas — buvom tos nuomonės, kad aukas tol nesiųst, kol visuomenė nenubalsuos, kur. O gal Dr. Šliupas nori paskiaus lėkusią legališkąją dalį komiteto privest prie to, kad visuomenė pajieškotų nuo jos sugrąžint tiek pinigų?

Valia yra ant mus pliovoti per laikraščius, apšaukti mus niekšais, „grafteriais", dabotojais kišenių ir tik nevagimis, bet meldžiam jųjų, o paveikslai dorybės! — prisilaikykime visuomenės reikaluose nors dalelės žmoniškumo ir nors elementariškos teisybės.

Sekretorius buvusio Kom Liet. Rev. Šelp. Am.

J. O. Širvydas.

Protestų ne galima remti ant „gavome žinoti," kadangi čia nieks nežino, nuo ko tos gautos žinios yra, bet priderėjo nuo komiteto dalinusio pinigus palaukti atskaitos arba paklaust. Gal but, kad tos gautos žinios nesiremia ant teisybės Pas mus tankiai tokios „gautos žinios" nesiremia ant teisybės. Dabar pas mus teip yra: aukautojai, turinti tiesą išreikšti savo nuomones kam nori, kad jų pinigai butų paskirti, nutilo, o protestuoja dalintojai ir protestams galo nėra. Nors per čielą šimtmetį pripildytume laikraščiuš protestais ir liudijimais, jais nepertikrinsime nesutinkančių, ypač kad tuose protestuose daugiau yra asabiškų užkabinėjimų negu galinčių pertikrinti argumentų. Ką protestuojanti tikisi su protestais atsiekti — to iš šalies žiurintis ne gali suprasti. Nors per čielą šimtmetį panašius protestus keltume, jais vien pripildytume laikraščius, iš to ne bus naudos nė musų tautai, nė musų partijoms. Pereitame numeryj p. Širvydas apreiškė, jog atseis kreiptiesi prie tiesdarystos. Jeigu kitaip buti ne gal, tai tegul jau tiesdariai taiko nesatinkančius, tegul baudžia kaltus. Ten gi, kur veikia tiesdariai, laikraščiai ne turi ką veikti. Laikraščiai, užgimus nesutikimams, tol tarnauja, kol tikisi nesutinkančias puses sutaikyti, kaip tik tas pasirodė negalimu, jau visi protestai vienos ar kitos pusės bus tik laistymu is sauso į tuščią. Dabar jau iki šiol tilpę protestai ir visuomenę padalino į dvi dali, jos teipgi negalima sutaikyti. Tai keno naudai traukiasi tauliau visi protestai, jeigu su jais nieko ne galima pertikrinti? Argi mes ir norime, kad musų laikraščiai, išėmus „Kovos", kuri protestų netalpina, pastotų tokiais kaip lenkų „Rabotnik", kurio svarbiausias siekis, rodosi — asabiški niekinimai Semieradzkio.

Rd.

Atsakymas Jankauckui ir Naujokui.

„Lietuvoj", Nr. 44, patilpo Jankaucko ir Naujoko straipsniai apie „Darb. B." ir apie manę dėlei padalinimo aukų. Kadangi jie gali suklaidinti visuomenę, suteikdami nepaprastus faktus ir argumentus, todėl prisieina atsakyti.

Iš pradžių paminėsiu Jankaucką.

1. Jankauckas išskaitė tą, ko visai mano rašte ir nebuvo. Ištraukė kokį ten paniekinimą aukautojų, kuriuos užgauti nebuvo nė reikalo, nė progos, nė noro. Atkartojų, ką ir pirmiaus, jog žmonės visokių budų ir pažiurų dėjo pinigus revoliucijai, bet visi dėjo tik revoliucijos reikalams, o tą darbą varė ir tebevaro vieni socijaldemokratai. Jeigu Jankauckas žino kotokius faktus, lai parodo, lai parodo, jog kas kitas tai daro, pav. laisvamaniai, demokratai ir kiti.

Jankauckas berods ir revoliuciją kitaip supranta. Jam ji išrodo popierinės kovos pavidale. Revoliucijinis darbas — tai leidimas lapelių, o kadangi lapelius leido nevien socijaldamokratai bet ir varpiečiai, tai padaro išvedimą, jog ir varpiečiai revoliucijonieriai. Kokie tie revoliucijonieriai, matyt iš to, jog reikalauja tiesos kreipties prie caro, jog monarchija yra ir turi pasilikti, dargi negali persikeisti į respubliką, o jeigu tas negalimu, tai šitoj valandoj taikosi su monarchija. Tai liudija ir jų manifestas ir paaiškinimai prie manifesto („Lietuviai neapsileiskim") „Varpe" Nr. 7 ir 8. O pagal tokio lapelių turinių negalima laukti ir revoliucijinių darbų. Lai Jankauckas nurodo bent vieną demonstraciją (ne lapelį!) varpiečių padarytą, lai nurodo antrą kokį revoliucijinį darbą! Ir gelbėdamas juos, Jankauckas nuskriaustų revoliuciją.

2. Jankauckas, kaip matyt, priguli prie L. L. S., teip bent rodo jo straipsnis. Motyvai, kodėl surado neteisingumą padalinimo aukų, esą tokie: L. L. S. nuo senei yra penėję manę ir mano „Darb. Balsą", paskui aš užpykęs ant jų ir dėlto dabar dėlei padalinimo aukų atsilyginu su L. L. S. Kad kas butų specijališkai manę penėjęs, nežinau. Atsipenėjęs dar nėsu. Darodyti vienok negaliu tuojaus. Pas Jankaucką nekeliausiu pasirodyti, vieną — netikės: sakys, tyčia prieš kelionę pasninkavau, idant sublogti, ir Jankaucką sugėdinti, o antra — perbrangiai atseis Jankauckui, nes jis turėtų atlyginti kelionės kaštus, nes butų prakišęs. Ar negeriaus paaukauti tą revoliucijos reikalams? Keistai, jog jau kelintą sykį užtinku penėjimą, elgetavimą pas pilvočius, ar ne aplinkybės suteikia medegą tokioms mislims?.... Jankauckas gali patirti per savo pažįstamus Europoj, sutiksiu stoti jo aprinktoj komisijoj, patvirtinimui, jog nėsu riebus. Žinoma, lai pastato į kartą.

„Darb. Balsas" nėra mano. Ne mano pinigais leidžiamas. Biznio nepadarau su tuom.

Kad L. L. S. ėmė raštus L. S. D. P. išleistus, tai buvau teip supratęs: jiems buvo reikalingi paleidimui į žmonės, norėjo paleisti jų skelbiamas idejas. Pasirodo, jog ne tas rupėjo, bet noras „atpenėti". Žinomas dalykas, tai Jankaucko protavimas....

Rev. Kom. Amer. ne laisvamanių darbas, Jankauckas pats sau prieštarauja, supažindindamas visuomenenę, išrinkusią komltetą, su savo specijališkai laisvamanių reikalais. Bereikalo nužemina laisvamanius, buk jie teip dalindami pinigus, norėjo atkeršyti už kokius ten reikalus. O gal teisybė? Tą geriau laisvamaniai žino. Su laisvamaniais jokių vaidų neturėjome.

Galiu užtikrinti Jankaucką, jog vistiek nebučiau paisęs į santikius su laisvamaniais protestuodamas prieš neteisingą padalinimą paskirtų revoliucijai aukų.

3. Jankauckas kalba apie dalykus, kurių visai nežino. Sako — nėbuvę Europoj jokios tvarkos, todėl ir padarę tvarką. Kaip buvo teip ir pasiliko toji tvarka. Revoliucijos reikalą veda tik socijaldemokratai, kitų nebuyo galima gauti.

4. Kažinkodėl padidina mano rolę dalykuose, kurie man buvo svetimi. Atrado, jog nenorėjęs revoliucijinio komiteto Amerikoje. Bene parodys tą jisai. Į Amerikos lietuvių reikalus kišaus kuomažiaus, mano pridermė buvo nurodytī tik adresus, o aukautojų dalykas — ar naudotiesi jais ar ne.— Jankauckas įnirtime net nuklajojo. Atrado, buk aš manąs, jog per mano darbštumą Amerikos lietuviai dėję aukas. Tikrai tai melas paprastas, didesniam priešo paniekinimui, ar ne bus ir jis „cnatomis" užsikrėtęs, kurios į madą įeina.

Amerikoj nebuvom, nesidarbavom; kokiu budu galėčiau išjudinti amerikiečius, tikrai nežinau. Mano pridermė buvo suteikti žinias.... ir gana. Pasakysiu, jog darbininkų centai ankščiaus pradėjo rinkties, negu buvo mano užsiminta, kad reikia aukas rinkti.

5. Apiskaitos išleistų pinigų duoti dabar negaliu. Pakvitavimas, jog pinigai gauti, visuomet buvo duoti. Įplaukos pagarsintos ir „Darb. B."

Apyskaita bus apgarsinta vėliaus. Negaliu pasakyti, kiek išleista ginklams, spaustuvėms Lietuvoj (slaptoms), lapeliams, gabenimui, įtaisymui demonstracijų, nudėjimui vieno kito valdžios tarno. Lai palaukia geresnių laikų, dabar jokiu budu negalima.

6. Vieną teisybę pasakė Jankauckas, tik neteisingą padarė išvedimą. Savininkas gali pinigus dėti, kur nori, tas teisybė. Tik savininku sudėtų pinigų buvo ne Rev. Kom., bet visuomenė, aukautojai, o parinktiejie žmonės buvo tik užveizdais. Kad neteisingai padalinti pinigai, rodo protestai iš amerikiečių tarpo, o apginėjai tokio padalinimo nepriveda nė vieno fakto, kurie patvirtintų teisingumą to padalinimo. Šneka ir šaukia apie fanatizmą, elgetavimą, nepadorumą, ištraukia daugybę kitokių „dorybių", bet prieš faktus nepastato savo faktų.

7. Jankauckas nori siųsti pinigus stačiai Lietuvon. Bet jeigu jisai tikrai nori ir šių tikrai revoliucijonierams, tai užtrinu, kad atsidurs į socijaldemokratus, niekaip jisai neištruks iš jų tarpo, gal ir nemalonu tai jam butų.

* * *

Trumpesnis atsakymas bus Naujokui, nes kituose dalykuose atsikartoja.

1. Jisai nesupranta L. S. D. P. mierių, sakydamas, jog ji tesirupinant vienos tik luomos reikalais. Čionai yra daug teisybės ir neteisybės. Darbininkai, įnamiai, mažažemiai padaro žemiausią klodę visuomenės. Skriautla padaryta ir kitoms luomoms nuolatai atsiliepia ant žemiausio sluognio — darbininkų. Nėra tos skriaudos, kurią neštų kiti klodai, o kurios neatjaustų kokiu nors budu ir neprotestuotų prieš prispaudimą. Socijaldemokratai atsirado tokiame padėjime, jog jie yra vieninteliais tautos ir žmouijos išgelbėtojais, jie iki galui davaro visus mažus, nedrąsius kitų reikalavimus. Gali atrasti skirtumą ir musų kloduose: socijaldemokratai, respulikonai, o demokratai — monarchistai-konstetucijonaliniai. Į teoriją jsiduoti čia ne vieta, nurodyčiau Naujokui ir kitiems gerą Kautskio knygutę: „Partija, klasa ir visuomenė"; tenai atras atsakymą ant kaikurių savo abejojimų.

2. Naujokas, pats prigulėdamas prie Rev. Kom. ir žinodamas dalykų stovį, daro man sunkų užmetinėjimą, buk aš nežinas, kas tai yra „atskiri revoliucijonieriai". Pinigus priėmiau aš ir pridaviau juos, kam reikėjo. Jeigu nori, galiu paaiškinti, kokiam tikslui jie nuėjo. Bet bene kaikurių amerikiečių nenorėta garsinti? Priežastįs suprantamos. Bet jeigu teip užsipuola, sutinku ant apgarsinimo. Tame dalyke mano padėjimas blogesnis, vis tiek. Lai nespekuliuoja, jog baimės apimtas, tylėsiu, o čia drabstys purvais iš visų pusių.... Suprantama dar: butų padaręs tai pašalinis žmogus, bet priguljs prie Rev. Kom. neturėjo tiesos to daryti!

Protestavau prieš tai, kad „Varpui" duota, o „Draugui" perdaug. Lai dar sykį perskaito protestą....

3. Naujokas, įpykęs, pradeda plusti ant socijalistų abelnai. Nesutinka su vienu kitu socijalistu ir pasikelia ant visų. Lai pabaigia klerikalų mokyklą, lai atsikrato nuo jų mokslo, ir paprastos jų taktikos. Reikia gi buti konsekventisku laisvamaniu, pirmiausias dalykas — reikėjo atsikratyti nuo jų klaidų.

4. Ieigu nežino apie socijaldemokratų darbus arba tik mažai, lai patiria. Dabar net „Vilniaus Žinios" tankiau ir tankiau apie tai rašo, o juk jos priešingos socijaldemokratams. Pagaliaus „Ukininkas" rašo apie socijaldemokratų darbus, o savo jisai negali nurodyti. Kokių dar darbų bereikia?

Atsakysiu vienog ir toliaus ant užpuldinėjimų, jeigu kartais atsakymas ateis pervėlai, tai kaltė tame, jog gyvenu ne Amerikoj.

J. Lizdeika.

In L. L. S. kuopas.

Draugai! Kilus kovai ir revoliucijai Maskolijoje, kilo vienkart ir smarkus pasistengimas atgauti žodžio liuosybę, be kurios nė susiprasti, nė greit praplatinti reikalingų žinių ne buvo galima. Pagarbintas pasistengimas, nes žodžio liuosybė yra ir pamatu doros. Žinote, jog apgynėjai žodžio liuosybės, apgynėjai tos pirmos tiesos žmonijos žuvo ir žuva neišpasakytose kančiose; matote net laisve pagarsėjusiose Suvienytose Valstijose Amerikos, kaip policmonai išvaiko viešus susirinkimus, areštuoja anarchistus, kriuša į cypę socijalistų kalbėtojus, o pasipriešinantiems su lazdoms galvas daužo. Taĭ matydami, mes protestuojame tik dvasioje. Bet apie valdžių nubaudimą kas rupinasi?

Mes susivienijome, idant ginti pirm viso žodžio liuosybę ir nedaleisti, kad kas nors drįstų griauti tą doros pamatą, kad gyvenantiejie Amerikoje, kur dar šiek tiek galima laisviaus kalbėti, mus santautiečiai neprisidėtų prie griovimo to pamato ir viešai bausti tokius, kurie tą darytų, kraudami cenzurą ant mus myslių ir raštų. Taigi, kaipo atstovas ir sekretorius Sus. Liet. Laisv. pranešu kuopoms, kad atsirado tarpe mus sanarių griovikai liuosybės žodžio. Žinote jau visi, kad vadovavusiejie ant paskutiniojo seimo, J. O Širvydas, pirmsėdis, ir F. Bagočius, sekretorius seimo, su didžiausiu įnirtimu užpuolė ant įkurtojo S. L. L. Dr. Šliupo, ir per laikraščius „Kovą" ir „Vienybę" visaip išdergė jį ir paniekino, o patį Susivienyjimą paskyrė ant mirties. Paklausite dabar: kokia gi buvo priežastis teip umos atmainos užpultame ir užpuolikuose ant užpelnytos jo ir mus garbės? Kuomi teip prasikalto Šliupas akyse musų, kad pavelytume Širvydui ir Bagočiui vadinti jį patrijotpalaikiu, niekšu, o Susivienyjimą, sutrunėjusiu medžiu, ir dėkavotume už pažadėjimą nukreipti S. L. L. į kitas vežes? Argi jie pastojo mus carukais? (Žiurek „Kova"). Tokia atmaina tuose mus sanariuose negalėjo įvykti be svarbios priežasties. Kokia gi galėjo but priežastis? Štai ji: Žinote iš laikraščių, kad atstovas L. S. D. P. Lizdeika, gavęs nuorašą protokolo nuo seimo atlikto Newarke, N. J. ir gavęs nuorašą protokolo, užsidėjusios L. S. D. P. šakos Amerikoje ir pamatęs, kad mus seimas nutarė tik po vieną ekzempliorių „D.B." dėl kiekvienos kuopos S. L. L. (kas jam labai nepatiko), štai ką jis 6 numeryje „Darb. Balse" parašė: „Kaip matyti iš abiejų seimų atsibuvimo, S. L. L. ir L. S. D. P. yra per daug surišti terp savęs" (reik todėl išardyti ryšį?!), „jog gali nesusipratusią" (jezuitiškas žodis) nuomonę suklaidyti, jog „bedievyste" arba kova su religija (su lupikais ir palaikytojais carų ir kapitalistų) „yra ir vis tiek ką ir socijalizmas".

Draugai, jus neužtemijot arba negalėjote žinoti apie pagarsinimą čia atkartotų žodžių ir mislies, tilpusios oficiališkame organe L. S. D. P. N. 27 „D. Balso". Tik mus seimo pirmsėdis Širvydas ir sekretorius Bagočius suprato tuos žodžius, o ir redaktorius „Vienybės", prisidėjęs daug prie dergimo Šliupo, po išrinkimui jo į Revol. Komitetą gerai žinojo, ką Lizdeikos žodžiai reiškė.

Lizdeika, žinodamas iš mus seimo protokolo, kad Laisvamaniai socijalistai darbuosis po egida vieno čarterio su naujai susitvėrusia šaka L. S. D. Amerikoje, labai užpyko, kad Laisvamaniai savo programoje ir atsižaukime „Tautiečiai ir Tautietės!" įdėjo sekančius žodžius, kurie jį sudrutino: „Lietuvos rybose tegul visi gyventojai esti lygus, netuti but ponų, nė tituluotų ypatų, šalin grafai ir kunigaikščiai, šalin kunigai ir vyskupai, palaikytojai carų! Tegyvuoja tik žmonės". Perskaitęs tokius Laisvamanių socijalistų reikalavimus, Lizdeika pašelo, o su juomi Baltrušaitis, Širvydas ir Bagočius, „nes akyse nesusipratusių (fanatikų darbininkų) ištikro galėjo užgimti nuomonė, kad tarpe Dr. Šliupo S. L. L. vadovo ir išrinkto organizatoriumi L. S. D. P. Širvydo, o sekretoriumi Baltrušaičio, nėra jokio skirtumo išmanyme socijalizmo. Tai gi Lizdeika, viršminėtus savo žodžius davė suprasti Širvydui ir Baltrušaičiui, kad reikia neatbutinai atsikratyti pirmiaus nuo Šl., o potam nuo S.L.L. Bet kokiu budu? Ogi neužsiganėdinimu iš padalinimo piuigų suaukautų jam daužymui monopolių ir kėlimui štraikų Lietuvoje, besedint jam Berne ar Tilžėje. O vaisiai jo neužsiganėdinimo apsireiškė viešoj polemikoje su ne visai dar man žinomais įspudžiais ir pasekmėmis.

Idant galėtumete spręsti, ko užsipelnė tie du, S. L. L. sanariai, reikėjo man ištikro žinoti: ar Širvydas ir Bagočius žinojo, ką darė, išliedami savo tulžį „Kovoje" ir „Vienybeje" ant įsteigėjo S.L.L., kurio garbę teršdami, teršė ir garbę visų Laisvamanių. Teip, žinojo, nes davadus turiu rankose. Čia turiu jiems atsakyti ant jų užklausimo: „Kas gali atimti čarterį" nuo pseudo socijalistų? Nieks. Nes jie patys, atsiskirdami nuo Laisvamanių Susivienyjimo, darbuose nėo tikrų socijalistų, atsisakė iš jo naudotis, kaipo jiems neprigulinčio, ką Dr. Šliupas bereikalingai nėminė, kad atiduotų. Dviem tik socijalistų kuopoms išdaviau kopijas čarterio, o tos ant mano pareikalavimo turės sugrąžinti, jeigu tikrai pastotų pseudo sosijalistiškomis, tai yra nematančiomis, kad kunigai su savo dievišku mokslu yra aršiausiais priešais socijalizmo. Kas negriauja pirmiau mokslo užlankančio vergiją, kaip liudija ką tik išleistas popiežiaus ukazas (enciklika) į vyskupus Lenkijos ir Lietuvos, kuriame popiežius statosi užtarėju caro, tas nė jokiu budu neįvykdins socijalizmo, nes tasmokslas nedaleidžia socijalistiško surėdymo (Skaityk knygą Kankintojai ir Kankintiniai). Platforma S. L. L. aiškiai nurodo, kad pirmiaus reikėjo ir reikia išliuosuoti smegenis vargdienių su pagelba bedieviško (tai yra žmoniško mokslo) ir su pagelba štraikų, bet ne su štraikais ir su pagelba dieviško mokslo ir kunigų luoma dėti pamatą surėdymui draugijos. Tikiuosi, jog su laiku tą teisybę supras pseudo socijalistai, ir nebedrėbs purvais ant laisvamanių viso svieto, brėbdami ant lietuviškųjų.

Išrodęs priežastį, dėlko pasibiaurėtina polimika kilo mus laikraščiuose dėl skirtumo S. L. L. platformos ir L. S. D. P., pranešu dar kuopoms, kad redaktorius „Kovos" nusprendė netalpinti svarbiausių raštų S. L.L. sekretoriaus. Dėlto ir šį garsinu per „Lietuvą." O kokius motivus paduoda savo išsiteisinimui, tai juos čia privedu žodis į žodį. Štai jie:

„1. Nusprendėm (kas?) kaip galima ant toliau vengti tas polemikas apie padalinimą aukų (bet jas palaiko kituose laikraščiuose). 2. Tamista išjuokiate socijalizmą ir socijalistus. Kadangi musų tikslas yra socijalizmą skelbti, o ne griauti, tai butų didele nesuomone griauti tą, ką musų partija su uolum pasišventimu budavoja. 3. Tamistos raštas nėra oficijališkuose reikaluose S. L. L., o tik polemika. Taigi nėra priverstinumo jį „Kovoje", kaipo organe talpinti". Ant tų motyvą čia atsakau:

1. Širvydas, garsindamas be S. L. L. Centr. Komiteto žinios protestą kas link padalinimo aukų, tyčia sukėlė tą palemiką Lizdeikos pakurstytas, garsindamas „Kovoje", dėlko negalėjo atsakyti vietos straipsniui organe S. L. L. Nes Centr. Komitetas, kaipo aukavęs revoliucijos reikalams, turėjo pilną tiesą pagarsinti savo nuomonę, kas link padalinimo aukų, tuomi labiaus, kad mano straipsnyje, kurs tilpo 49 N. „Lietuvos", aiškiai nurodžiau, kam S. L. L. sanariai turi aukas duoti (ir ant kokių išlygų). 2. Laisvamaniai, budami vienkart socijalistais, niekuomet nesijuokė ir nesijuoks iš socijalizmo, tik iš pseudo socijalistų, kas ne tą pat reiškia. Jukgi ypata Širvydo ne perstato neklaidingo socijalizmo. Jis gali apie socijalizmą niekus „Kovoje" talpinti ir L. L. Susivienyjimas turės priverstinai jo socijalizmo prisilaikyti. Fe! Juk-gi kiekviena organizacija nėra tobula, ir aš nesijuokiau mano straipsnyje „Kas sukėlė revoliuciją, o kam aukas duoti?" tik nurodžiau silpną pusę ir didžiausius aocijalizmo priešus, už ką Laisvamamanių Susivienyjimui priguli dėkingumas, o ne papeika. Pseudo socijalistai tiki, kad be išvarymo iš kaktų savo sandraugų tikėjimo į dievą, kurs yra centru jų aklybės ir priežasčia viso pikto ant svieto, ir įvairiausių karių (dabar už tikėjimą jau karių ne veda. Rd.), ir be panaikinimo kunigiškos luomos mokslo, permainys vilkus į avis (Skaitykit tik ką pagarsintą encykliką). Aš mano straipsnyje tik nėrodžiau, kad Jezaus Draugai su popiežiumi juokiasi iš darbų pseudo socijalistų, po kurių sparnais glaudžiasi nuvarginti darbininkai, jieškodami pailsio, bet nerasdami jo. O suras tada tik, kada liausis visiškai tikėti į dievą ir kunigų mokslą.

Čia atstovai pseudo socijalistų paslapčiai galės atsakyti: „Mes įgavę valdžią išvysime iš kaktų visų vargdienių kunigišką mokslą, o kunigai negalės nieko mums padaryti." Bet aš manau, kad kunigai pasirupins pirmiaus tikinčius į dievą atversti prieš tokią valdžią. O tada bus karšta!! Bukime liogiški. Mokinkime viešai: Ar reikia kunigų mokslo, ar ne? Nesislėpkit ir jus savo bedievystės, po priedanga žodžio „susipratusių darbininkų". Juk gi ir Vilniuje susitvėrė pedagogų ryšis, kuris reikalauja prašalinimo tikėjimo iš mokyklų.

3. Ne Širvydo priderystė buvo spręsti ir nurodyti Susivienyjimui Laisvamanių, kokioms organizacijoms aukas duoti, tik mano kaipo Centr. sekretoriaus. Širvydas ne buvo išrinktas revizoriu. Viešai pavadinęs S. L. L. „sutranėjusiu medžiu", ne gavo nuo seimo urėdo Centr. sekretoriaus ir dėlto negalėjo spręsti, ar mano raštas yra officijališku, ar privatišku. Priegtam begėdiškai sumelavo, arba pastojo aklu, kad nematė mano parašo, ir keno vardu aš kalbėjau ir kalbu.

Taigi Draugai Laisvamaniai! stokime visi prie darbo valandoje didžiausio pavojaus mus Susivienyjimui! Sušaukite mitingus, pakviesdami kiekvieną laisvai manantį žmogų, apsvarstykite darbus įkurtojo Susivienyjimo, Dr. Šliupo, apsvarstykite pasielgimą Širvydo ir Bagočiaus ir per rezoliucijas nubauskite kaltininkus, ir nuspręskite, ar Susivienyjimas turi mirti, kaip Širvydas nori, vadindamas S. L. L. sanarius „Karžygiais juodosios šimtinės".

Davadų jeigu reikės, su rezoliucijoms, pagarsinsiu.

Kun. V. Dembskis, Susi. L. L. Sekretorius.

14. XII. 1905.

Liudijimai.

I.

Jau daėjo iki to, kad musų „inteligentai", kitus apšmeiždami, nori sau garbę įgyti, ir patįs savę apsišaukia visokiais komitetais, kad surinktus žmonių kruvinus centus suglobti ir išsiuntinėti pagal savo norą. Laikraščiuose patilpo skundai Naujoko, Mikolainio, Šliupo ir Jankaucko, buk Širvydas su Baltrušaičiu atstatę juos nuo komiteto, pats nulipinęs protokolą ir neteisingai apšaukęs Šliupą ir Bacevyčią deserteriais. Dabar girdime, kad Šliupas ir jo šeimyna sako, kad Širvydas negalės darodyt visuomenei apie jų atsistatymą iš komiteto, nes nėsą parašyta apie tai, tai šie gali ir vėl prigulėt. Aš, kaipo buvęs ant paskutinio Komiteto susirinkimo, laikau už priderystę visuomenei apie tą dalyką pasakyti.

Kada susivažiavusiejie sanariai komiteto, po ilgų ginčų, priėjo didžiumą balsų prie to, kad su siuntimu aukų palaukti kol Europoje susitvers tam tikras rev. komitetas, kuriam galima butų siųsti aukas be jokio skirtumo, arba jau, norint neatbut

Susivažiavus Rev. Šelp. Kom. sanariams Philadelphijoj, jo sanariai Širvydas ir Baltrušaitis iš syk nepripažino už veikiančias Lietuvoj nė jokių kitų partijų išėmus vienos Soc. Dem. Darb. partijos. Stengėsi pertikrinti, jog varpiečių demokratų partijos visai nėra, lyg jos sanarių pareiga butų melduotiesi vainikuotiems Amerikos veikėjams; draugiečių organizacija nesanti organizacija, bet tik 3 žmones: apart Kapsuko, esą dar du (butų juk neišmintingu visiems kalbėti apie organizacijos sanarius ir dar gal Amerikos veikėjams adresus priduoti, kad jie, supykę už ką nors, galėtų juos viešai pagarsinti), tai esą tokių nėra ką šelpti (turbut, kad jų Lizdeika ne myli); todėl kamitetas privalas visus piniugus siųsti Lizdeikai. Jeigu tas ne pasisektų, gazdino atsisakymu. Net kviesdamas manę prituti ant susirinkimo, Širvydas pridurė: „neatbutinai atvažiuok nors atsisveikinti".

Dr. Šliupas, Bacevičia ir aš pripažinome visas Lietuvoj esančias partijas veikiančioms, kovojančioms už laisvę Lietuvos, už tokias pripažinome varpiečius, draugiečius ir socijaldemokratus; Širvydas ir Baltrusaitis laikė tik tą partiją už vertą paramos, kurioje yra Lizdeika. Tai Dr. Šliupas atsiliepė: „jeigu tik Lizdeikai reiktų pinigus siųsti, tai kam visuomenė rinko komitetą, kam gi jam pavedė svarstyti ir rupintiesi padalinimu sudėtų revoliucijai pinigų? Jeigu siųsti vienai numylėtai partijai, arba ypatai, tai visai ne reikia komiteto; aukautojai gali pinigus siųsti tiesiok Lizdeikai, aš gi niekeno, nė Lizdeikos agentu nebuvau ir nebusiu. Jeigu išreiškimui nuomonių apie revoliuciją nėra vietos, jeigu ne galima svarstyt, tik pinigus siųsti todėl, kad Lizdeika turi daugiausiai pasižabojęs terp Amerikos pseudo socijalistų rėksnių, tai komiteto ne reikia". Teip pasakė Šliupas, jeigu ir ne visai tais pačiais žodžiais, tai toj prasmėj. Tokia kalba vienok ne ženklina atsisakymo iš komiteto, o Baltrušaitis su Širvydu pasiskubino viešai pagarsint, kad Šliupas su Bacevičia pasitraukė iš komiteto ir toliaus ne paremtais ant teisybės užtikrinimais dabar pripildo Amerikos lietuviškus laikraščius. Taigi išrodo, lyg kad jie vien jieškotų progos iš mažmožio daryti didelius daiktus, iš adatos vežimą priskaldyti.

Kada Lizdeika atsiuntė savo protestą „Vienybei" ir „Lietuvai" pagarsint, jis parašė privatišką laišką ir Širvydui, kurį Šliupas, sutinkant Širvydui, perskaitė ant pirmo komiteto susirinkimo, kuriame terp kitko buvo parašyta: „jog jis (Lizdeika) nori sukelti ermyderius terp Amerikos lietuvių, kad Šliupas su Bacevyčia butų išmesti iš komiteto ir kad visi Amerikos lietuvių suaukauti pinigai patektų Lizdeikos partijai (Jeigu tas butų teisybė, tai iš tikro butų biaurus darbas. Rd.). Ir ant to tai Lizdeikos paliepimo Širvydas su Baltrušaičiu gal rėmėsi, varinėdami intrigas, siundė socijalistų kuopeles ir tai tokias, kurios ne svarsto, bet laukia vien keno nors paliepimų ir norodymų kad pradėti kelt protestus. Kaip tik guziką paspaudžia kas, tai dantys automatiškai išsišiepia! Tą rodo geriausiai niekinimai Kapsuko ir „Draugo" organizacijos, kurios nesiliauja kandžiojų dar ir dabar, nor jį jau susitaikė su „Darbin. Balso" organizacija. Nusiraminus kovai su Kapsuku, pradeda kovoti su Šliupu. Mat musų veikėjams reikia vis kokio kaulo, už kurį piautusi, be to jie ne gali nieko dirbti.

Jeigu mes reikalavome, kad nuo pašelpos ne butų išskirta Liet. Demokratų partija, tai todėl, kad mes žinome, jog ir ji dirba ant Lietuvos žmonių labo ir gal ne mažiau už Balsiečius ir Draugiečius. Nors jie ir nerėkauja teip kaip kiti, bet ateis laikas, kad apie darbus ar pats ar kiti pagarsys. Užrubežiuose nėra pavojaus, tuom tarpu tikri revoliucijonieriai, buvę užrubežiuose, dabar grįžta į Maskoliją, kada joje užgimė tikra revoliucija; musų gi pavydinti kitiems darbo atstovai nesikrutina iš ramių vietų ir iš tokių vietų rėksmus kelia.

Ir apie pačią revoliuciją sunku mums susitaikyti. Kokią mes keliame revoliuciją? Tautišką, ar vien ekonomišką? Širvydas aiškina „Vienybėj" ir „Lietuvoj", kad revoliucija keliama ne išliuosavimui musų tautos, todėl niekina tautiečius (Lizkeika jau kalba protingiau, jis bent tautystės ne niekina). Jeigu revoliucija keliama ne išliuosavimui tautos, tai kam? Jeigu kada kubiečiai ir filipiniečiai kėlė revoliuciją, kodėl tąsyk lietuviai negi ne dėjo? Jeigu revoliucija keliama ne už tautos labą, kaip sako Širvydas, tai kodėl, kada maskoliški revoliucijonieriai rengėsi, sukėlimui lietuvių spaudinti atsišaukimus, tąsyk L. S. D. P. protestavo, o „Vienybė" tą žinią perspausdino, pridurdama, jog Lietuva turi but lietuviams ir jie [illegible] reikalus aprupės? Tą syk buvo kitoki laikai, dabar musų „tikriems revoliucijonieriams" jau tautiški lietuviški reikalai ne rupi. Argi Lietuva musų socijalistams yra tik melžiama karvė, kurios pienu, pasipynus progai, galima pasidrutinti?

Per „Vienybę" norėjau apie tuos dalykus visuomenei pranešti, bet jos redaktorius, Baltrušaitis, jeigu randa ką sau ne mielo, ne talpina, kas buva rašyta, kartais patalpina į mėnesį laiko, kaip raštas pasęsta (tą daryti, pasipylus dabar daugybei protestų, atsieina ir kitiems laikraščiams, kadangi visi protestai nepatelpa. Rd.).

Bet broliai lietuviai, kuriems rupi labas musų tautos, ne paisyki tę ant tų visų intrigų, bet dėkite aukas ir toliau sušelpimui revoliucijos, nes jos dabar labai reikalingos. Siųskite pinigus Dr. Šliupui, o jie bus suvartoti išliuosavimui musų tautos iš svetimo jungo; kam ne rupi tauta, tas gali pinigus siųsti, kur patinka.

Neatsisakęs iš komiteto,

Naujokas.

III.

Neužsipuldamas ant niekeno, nekaltindamas įvykusių vaidų, nurodysiu čionai kelis faktus, kaip Dr. Bacevičia ir Dr. Šliupas atsisakė iš komiteto.

Abudu daktarai norėjo padalinti tuokart susirinkusius pinigus trims partijoms ir tuojaus išsiųsti. Širvydas, Naujokas ir aš stovėjome už tai, kad palaukti tulą laiką, — kaip nutarsime, — pažiurėti, kaip visuomenė nuspręs: ar dalinti ar ne ir tt., tiesiok paduoti visuomenei tam tikrus klausymus ant balsavimo, kurie ir teip prasidėjęs buvo su protestais. Manęs paskutinio tame dalyke užklausė. Išreiškus man savo nuomonę ir pasakius, kad jau viskas — Dr. B. ir Dr. Š. kaip buvo pasirėmę ant stalo, teip nuleido rankas ir Dr. B. sako: „Tai ko mes cia susivažiavom?" Tą pat atkartojo ir Dr. Š. ir po tulai pauzai abu daktarai (beatsimenu katras pirmiaus, bet rodos Bac.) viens po kitam, viena mislia, išsitarė, — kaip man išrodė — pusiau-tvirtai, jog jeigu komitetas (?) nenutirės, tai kam da buti komitete: „Mums nieko daugiau nelieka, kaip tik atsisakyt." Ir juodu atsisakė. Aš pasergėjau: „Bet tai išrodys, lyg ministeriai.." (Mat ministeriai visados atsisako, jeigu jų įnešimo nepalaiko parlamento dauguma). Bet to, turbut, nenugirdo. Tik Širvydas, baigdamas tvarkint protokolą, pasakė: „Vienok kaip, daktarai, bus? Jus atsisakot, bet tas isrodys, kad daktarai, lyg ministeriai!" Dr. Šl., nusijuokdamas, atkartojo: „Lyg ministeriai!" Ir visi juokemės be piktumo, be ironijos. Toliaus Dr. Šl., atsišaukdamas į visus posėdininkus nuo „Mieli broliai", pradėjo aiškyt, kad mes nė viens nėsame laisvės ar revoliucijos priešai, visi trokštame labo tėvynei ir tt. Aš savo mislyje stebėjausi: „Ar gi dar gali but tame klausimas?" ir panašiai išsireiškiau: vienok jau tuokart užmezgė abejojimas, kas dabar pavirto į reališką sfinksą — užmetimą, buk socijalistai kiša savo „nevalyvas rankas" prie visuomenės aukų ir tt. ir tt. nekalbant jau, ką manę apskelbė „denucijantu", kas lyginasi „išgamai", „niekšui". Beje, besibaigiant posėdžiui, Dr. Š. ir pasakė, visas sujudęs, trenkdamas į stalą: „Socijaldemokratai — niekšai!" Aš pasakiau: „Ne, kad ir jie ką blogai padarė, bet visgi „niekšais" da negali pavadyt, ir aš protestuoju prieš tai." Bet kadangi aš pats esu socijaldemokratu, kadangi Šl. tai sakydamas, ypatingai perveriančiai bliktelėjo akimi ant manęs, tai jaučiausi tik kaipo išpildęs morališką, bet bespėkę pridermę, kad nenutylėjau; lygiai teip, kaip bučia nenutylėjęs, jeigu butų pavadinta „niekšais" varpiečius, ar draugiečius; net klerikalų negali abelnai pavadinti niekšais, išskyrus tik tuos, kurie kovoja pries laisvės darbą....

Po tam neužmirštinam šuktelėjimui, kurio iki tol nė sapnuote nesapnavau, Dr. Š. pakilo, išsireikšdamas, kad jis su socijaldemokratais bei socijalistais nieko bendro nenorįs turėti ir atsisakąs iš komiteto, duodamas tai suprast, kad tai daras dėl manęs ir Širvydo, kaipo socijalistų. Tada visi atsitraukėm nuo stalo, kas reiškė, kad posėdis pasibaigė. Širvydas tik liko tvarkyt protokolą, kurio visoki pridėjimai ir pataisymai buvo surašyti ant atskirių popieriukių. Protokole (kurs tilpo „Kovos" N. 24—25) yra tikri musų žodžiai, diktuoti, tik ką surašyti formoje antrosios ypatos atpasakojimo.

Širvydas užklausė: „Vienok kaip dabar padaryt? Jus, daktarai, atsisakote, tai ar tą įtraukt į protokolą, ar jus pats parašysit? Juk reik pranešt visuomenei".

Jau buvo nutartą protokolą apgarsyt, — turbut visi tam pritarė, bent nieks neprieštaravo, — ir dėlto Dr. B. atsakė: „Kaip tamista sudavadinsi protokolą, ant pabaigos gali parašyt, kad mudu atsisakom, ir bus atlikta."

Paskui buvo ilgi pasikalbėjimai, daugiausiai apie paprastus dalykus, — ot, buvom kaip svečiai. Tik apie 3-čią valandą po gaidžių, prieš išsiskirstant į nakvynę, dar Dr. Š. išreiškė gailestį, kad mes „nieko nenuveikėm". Širv. išreiškė, kad juk mes šį-tą nutarėm, tik kodėl daktarai nepristoją. Šl., matomai apie „palaukimą" ar užklausimą visuomenės visai nemislijo ir tą jis visai ignoravo.

Abiem daktaram ėjo vien apie tai: dalint, ar nedalint. Ir tas turėjo but nuspręsta tuojaus, nelaukiant kokios ten visuomenės, apie kurią, nežinau dėl ko, Šl. su nenoru kalbėjo („aš žinau, kas ta visuomenė"). J. Naujokas nors tarė palaukt, ką visuomenės daugumą pasakys, bet iš principo nieko neturėjo prieš „dalinimą". Todėl Dr. Šl. tą musų „nieko nenutarimą" numetė ant N., sakydamas, kad jis — nė po šiam, nė po tam, ir tik dėl jo, girdi, musų balsavimas neturis nė daugumos nė mažumus. Ant galo dar Širvydas paklausė, kaip bus su atsisakymu? Ir Dr. B. vėl atkartojo, kad jis Širv., galys paminėti protokolo gale. Potam neužilgo išsiskirstėm.

Laikraščiai, patalpinusiejie straipsnius, kuriuose užmeta man melagystę apie komiteto pakrikimą, teiksis perspauzdint ir šitą paaiškinimą, — lai visuomenė sprendžia. Ant ypatiškų ant manęs užsipuolimų neatsakysiu.

J. Baltrušaitis.

Patalpinome 3 liudijimus apie paskutinį susivažiavimą Rev. Šelp. Kom. Visi trįs liudytojai buvo ant susivažiavimo, bet kiekvienas liudija kitaip. Tame chaose nieks nesupaisys, kur yra teisybė. Argi mes ištikro nesuprantame svarbumo liudijimų.

Rd.

Protokolas II. Chicagos Rev. Komiteto.

Pagal nutarimą atsibuvusio Mas Mitingo miesto dalyje „Town of Lake", šiandie, 10 d. gruodžio 1905 m., atsibuvo visuomeniškas susirinkimas šelpimui revoliucijos, likusių našlių ir našlaičių po mirusių kovoj už Lietuvos laisvę. Susirinkimas atsibuvo Šv. Jurgio K. parapijos bažnytinėj salėj, kurį, susirinkimą, atidarė prezidentas J. Varkala, ir po trumpai ir gyvai prakalbai, pašaukė ant kalbėtojaus p. A. Bijanskį, kuris aiškiai ir sujudinančiai parodė reikalą šelpimo Lietuvoje musų brolių ir seserų, kovojančių už laisvę. Potam kalbėjo kasierius St. Marcinkevičia, pagalios Dr. V. Kudirkos Giesmininkų Dr-tė atgiedojo „Marsilijezą", ko susirinukusioji visuomenė atsistojus išklausė. Po dekliamacijai 8 metų mergaitės, A. Kabašinskiutės, da kalbėjo sekančios ypatos: Dr. A. L. Graičunas, Zimontas, Bagdžiunas, Kuzma. Visi kalbėtojai lietuvius ragino prie dėjimo gausesnių aukų revoliucijos labui. Po viskam buvo pas susirinkusius sukolektuota aukų 33 dol. 56c.

Tėvynainis J. Bagdžiunas, šelpimui revoliucijos, atspaudino paveikslus, kaip kazokai Peterburge skerdžia ir kančiai kapoja nekaltus žmones ir susirinkusiems apreiškė, kad tuos paveikslus (pločio 9 col. ir ilgio 15 col.) parduodas po 25c. kožną, iš kurių 15c. atiduoda šelpimo revoliucijos fondan, o sau pasilieka tik 10c. kaipo kaštus atspaudinimo. Susirinkusi visuomenė tą auką su dėkingumu priėmė, nes tas fondui gali atnešti daug pelno. (Lietuviai, norintiejie minėtus paveikslus pirkti ir tuomi padauginti revoliucijai aukas, gali kreiptis po sekančia antrašu: J. Bagdžiunas, 3314 Muspratt st. Chicago, Ill.)

Iš viso dabar pas kasierių St. Marcinkevičių revoliucijai surinktų aukų yra:

Nuo Mass-Mitingo ant Town of Lake	$19.25
Šv. Stanislovo Dr-tė laike savo teatro „Amerika Pirtyje" surinko	$5.17
Ant visuomeniško susirinkimo Šv. Jurgio K. parap. salėj laikyto surinkta	$33.56
J. Bagdžiunas už parduotus paveikslus	$2.05
Viso labo	$60.03

Dalyje Bridgeporto sekančios ypatos likosi išrinktos ant koloktorių, kuriu priderystė yra — pavaikščioti nuo stubos į stubą ir pakelektuoti ant knygučių — kuriems ir knygutės jau suteiktos.

J. Bagdžiunas, 3314 Muspratt st.
F. Eismontas, 924 — 33rd st.
J. Šlikas, 439 State st.
R. Gineika, 924 — 33rd st.
J. P. Jovaiša, 3222 Auburn av.
Iz. Papauckis, 883 — 33rd st.

Po graudingai ekstra prakalbai p. Al. Bijanskio, kuris sujudino ir uždegė visuomenės širdis — susirinkimas prezidento A. Varkalos likosi uždarytas.

Dr. A. L. Graičunas,
Cent. Revol. Kom. Chicagos sekr.

ŽVĖRYS IR ŽMOGUS.

Pagal Schmel'į.

Nors per visą žiemos laiką jis, sustingęs, kybo kelnorėj, ar kur kitur prie sienos prisikabinęs, bet jo kuno viduryj laikosi gyvybė. Tiršti plaukai ir lakiojimo plėvė, į kurią žvėrelis įsivynioja laike žieminio miego, kaip patalai miegantį žmogų, saugoja nuo žiemos šalčio.

Menkai išmananti žmonės nekenčia šikšnotsparnių ir tiki, kad jie ėda pakabintą mėsą, ypač lašinius. Nuomonė tokia klaidi: šitie žvėreliai ir norėdami, negali to padaryti, tą rodo jau jų dantų sudėjimas. Kiti vėl mano, kad šikšnotsparniai įsisuka žmonėms į plaukus. Tas teipgi neteisybė. Nėra ko šitų žvėrių bijotiesi tik todėl, kad jie į darbą, ant medžionės eina naktimis ir panašus į peles, darančias žmonėms daug blogo; šikšnotsparniai, vienok, žmogui blogo nedaro, priešingai, jie daro daug gero.

Lakiojant, žvėris sunaudoja daugiau pajiegų negu bėgiodamas ant žemės. Todėl šikšnotsparniai turi, sulyg savo didumo, ėsti daugiau negu tokio jau didumo gyvenanti ant žemės žvėrys. Ištikro, jie labai ėdrus. Šikšnotsparniai minta labiausiai naktinėms plaštakoms, kurių kirminai labai kenkia sodų ir girių medžiams. Dėlto tai šikšnotsparniai labai žmogui naudingi ir juos reikia nenaikinti, bet saugoti.

Šikšnotsparniai turi daug priešų. Pelėdos gaudo juos lakiojant naktimis. Kiaunės, šeškai ir katės užpuola ant jų besilsint dienos laike. Apsisaugojimui nuo keturkojų priešų, šikšnotsparniai kavojasi sunkiai prieinamose vietose. Palša plauko parva teipgi saugoja nuo priešų, kadangi dėl tos parvos nelengva pustamsiose arba visai tamsiose vietose patėmyti kur pasikabinusį šikšnotsparnį. Miegantis, kybantis prie sienos žvėrelis beveik nesiskiria nuo apdulkėjusių vortinklių.

4 Dalis.

Mintanti vabalais žvėrys.

Prie to skyriaus priguli maži žvėrys turinti tvirtus nagus. Dantys visų trijų veislių: iltiniai, piaujanti ir šakniniai. Šakniniai dantys turi viršuj aštrias kalvutes. Nosis ištysus, panėši į triubą.

Kurmis. Ilgio turi apie 15 centimetrų arba 6 colius. Kurmiai veik visą amžį praleidžia po žeme. Toj vietoj, kur gyvena kurmis, žemėj yra daug olų jo iškastų, ant viršaus matyt kur nekur iš olos išmestos žemės kruvelės. Po viena iš tokių kruvelių yra apvali ola, išklota samanoms, lapais ir žole. Jeigu ola iškasta ne toj vietoj, kur kurmis paprastai medžioja, tai prie jos nukastas, druciai numintas kanalas, kaipi olos alkunė.

Pirmutinės kurmio kojos pritaikytos kasimui žemės, jos žvėrini tarnauja kaip žmogui spatas, kasant olą. Kojos eina ne žemyn, kaip kitų žindančių žvėrių, bet į šalis. Paplokščios ir plačios pėdos nukreiptos į pasturgalį. Trumpi pirštai beveik suaugę. Pirštai pasibaigia storais, užsmailintais nagais.

Kasdamas olą po žeme, kurmis kasa, gramdo žemę pirmutinėms kojoms, kaip mes gramdome ką nors iš indo su šaukštu, paveikslan, likučius tešlos iš duonkubilio. Todėl pečiai ir priepečiai pirmutinių kurmio kojų trumpi ir pasikavoję teip, kad matyt tik koja. Kaulai pečių ir priepečių stori ir tvirti. Taigi pati koja išrodo kaipi pritverta prie trumpos rankenos. Todėl tai kurmis gali kasti žemę gana greitai ir lengvai.

Kurmis. Kurmio kojos ir takai po žeme.

Kasdamas olą minkštoje žemėj, kurmis prigelbsti dar sau su galva. Snukis kurmio ilgas, išrodo kaipi triubelė; todėl tai galva jo išrodo kaipi kylis ir su ja žvėris, kaip kylys medį, piauja žemę. Kurmio snukutis gana tvirtas, kadangi jo viduryj yra kremzlė, bet pakaktinai lanki. Todėl tai kietoj žemėj kurmis su snukiu negali kasti žemės; tokioj žemėj jis gali kasti olą tik kojoms. Kad laike darbo, kasant kietą žemę, galva netrukdytų darbo, žvėrelis ją įtraukia į kaklą. Galvą jis vartoja išmetant iškastą žemę laukan. Kaip tik iškastos žemės oloj prisirenka daug, kurmis iškasą perėjimą laukan ir stumdamas iškastą žemę su galvute, išmeta ją laukan, ant paviršiaus.

Su užpakalinėms kojoms kurmis nekasa žemės, todėl jos sudėtos teip kaip kojos kitų žvėrių; užpakalinės kojos paskirtos bėgiojimui, bet kurmis ant paviršiaus pasirodo reta ir bėgioja negreitai.

Plaukai kurmio trumpi, minkšti kaip aksomas. Todėl, kasant žemę, dalelės žemės ir vandenio neprisigriebia prie odos. Parva plauko juoda, todėl, išlindus iš olos, nelengva jį patėmyti, ypač kad jis išlenda iš žemės naktyj. Nors kurmiai maži, bet jų kailius nuo neseniai pradėjo vartoti turtingų moterų skrandoms. Vienai skrandai reikia daug žvėrelių ir dėl kailių juos pradeda naikinti, nors tai labai naudingi žvėreliai.

Ausinių grybelių kurmiai neturi, kadangi jie naikintų pasikrutinimus ankštuose požeminiuose kanaluose. Kad ausų skylių neužkimštų, nesuterštų žemė ir pieska, jas uždaro tam tikros odos raukšlės.

Kad žemė neužkimštų nosies, šnervių skylės nukreiptos į apačią.

Akys kurmio labai mažos, vos matomos, nedidesnės už aguonos grudą, pakavotos terp plaukų; jos žvėreliui neatgabena nė jokios naudos, iš jų žvėris nė nesinaudoja. Jos kurmui ir nereikalingos, kadangi ir su geriausioms akimis tamsiose olose po žeme visgi nieko nematytų.

Dantys kurmio beveik toki jau kaip šikšnotsparnių. Kurmis, teip kaip ir šikšnotsparnis, maitinasi vabalais ir vabalų kirminais. Apart to, ėda jis peles, varles ir sliekus.

Kurmis jieško pagauties su pagelba savo ištysusio snukučio, kuris labai jauslus. Gelbi jam medžionėse ir labai išlavintas girdėjimas.

Kurmis nuolatai kasasi po žeme, ant ko sunaudoja daug darbo ir pajiegų. Kad atgauti sunaudotas pajiegas, jis turi daug ėsti, kadangi tik maistas sugrąžina darbe sunaudotas pajiegas. Iš tikro kurmiai labai ėdrus ir nekenčia, jeigu kitas kurmis medžioja netoli tos vietos, kur vienas medžioja.

Dideli žvėrys neišsimaitytų vienais vabalais, o kurmių maistu yra vabalai. Todėl kurmiai, kaip ir šikšnotsparniai, maži žvėreliai.

Lytiniai sliekai, kirminai karkvabalių ir kitoki vabalai ant žiemos įsikasa giliau, kur žemė neįšala. Ant žiemos ir kurmis įsikasa giliau, kur randa pakaktinai maisto. Todėl kurmiai nereikalauja žiemos miego ir ištikro jie ir žiemą medžioja, tik medžioja giliau, kur žemė neįsala.

Augščiau jau paminėjome, kokius gyvunus gaudo kurmis. Jis minta tokiais gyvunais, kurie žmogui blėdį daro.

Kurmis jau tuom naudingas, kad kasa olas po žeme. Žebenkštys naudojasi iš tų olų ir gaudo jose pasislėpusias peles, kurios daug blogo laukams daro; kurmių olose krauja lizdus bambalai arba žeminės bitys, o jie yra labai naudingi, kadangi jie užvaisina žiedus vaisinių medžių ir kitokių augmenų.

Priešų kurmiai turi daug. Lapės, pelėdos, varnos ir garniai tykoja, kada kurmiai išlenda iš olos išmesti žemę, žibenkštys gaudo net locnose jų olose.

Ten, kur kurmis minta kirminais vodingų augmenims karkvabalių ir pelėms, jis padeda žemdirbiui ir jam yra labai naudingu. Ten gi, kur jis minta lytiniais sliekais, jis gali but vodingu, kadangi tie sliekai yra labai naudingi sutvėrimai: sliekai išdirba dirvą ir ją paverčia į juodžemį. Bet net paskutiniame atsitikime kurmiai buva naudingais ten, kur sliekų prisiveisia per daug. Mat sliekai mėgsta vilkti į savo olas jaunus augmenų diegus, tai jeigu sliekų kur prisiveisia per daug, jie gali užkenkti jauniems želmenims ant dirvų. Bet, apsvarsčius viską, kurmiai yra naudingais žvėrims ir jų nereikia naikinti, nereikia užmušinėti. Sodduose, kur jie iškasa lysves ir gadina žmogaus darbą, ten geriausiai išvyti, bet neužmušinėti. Pievose gi kurmiams visur yra pakaktinai naudingo darbo, kurį jie ir atlieka, naikindami kirminus vodingų vabalų.

Žemkasė tokio jau didumo kaip pelė. Ji, kaip ir kurmis, gyvena po žeme, todėl ją ir vadina žemkase. Ji, teip kaip ir kurmis, turi trumpą ir minkštą vilną, mažas akutes, uždengiamas odos raukšlėms ausis ir ištysusį snukutį. Pirmutinės kojos nepritaikytos teip gerai žemės kasimui kaip kurmių. Todėl šitie žvėreliai nejstengia iškasinėti po žeme tokių kanalų ir olų, naudojasi labiau gatavais žemėj osančiais plyšiais, lenda teipgi į kurmių iškastas olas. Žemkasė minta vabalais ir pelėms; žiemą tankiai atkanka į tvartus ir aruodus ir naikina peles.

Ežys negali gyventi po žeme, nes jis kur kas didesnis už kitus to skyriaus žvėris, turi apie vieną pėdą arba 30 centimetrų ilgio. Savo smailiu snukučiu ir tvirtais nagais jis, vienok, iškasa iš žemės peles, jieško terp puvančių lapų vabalų, jų kirminų ir sliekų. Kadangi ežys negali įsikasi į žemę, kur žiemos laike pasislepia visoki vabalai, svarbiausias ežių maistas, tai ant žiemos jis pasislepia į savo kur terp kelmų padarytą guštą ir ten užmiega, pabunda pavasaryj, atgijęs vabalams. Nuo priešų ežys ginasi savo aštriais akstinais: susivyniojusio į kamuolį ežio neįveikia nė kaimų šunes; saugoja jį nuo priešų teipgi parva panėši į parvą žemės, dėl ko sunku ežį patėmyti. Pajutęs pavojų, ežys susiriečia į kamuolį. Ant galvos, kojų ir pilvo ežių nėra akstinų; todėl tai ežys pariečia kojas ir galvą po pilvu ir ant jų užtraukia akstinnotą odą nuo nugaros. Tąsyk ežys pavirsta į kamuolį, apsiaustą iš visų pusių aštriais akstinais ir priešas, puolęs ant susirietusio žvėries, visur patinka akstinus ir jo neįveikia. Ežys gaudo teipgi nuodingas gyvates, varles ir peles, todėl jis yra naudingu sutvėrimu, jį reikia todėl saugoti, o ne naikinti.

5 Dalis.

Graužianti žvėrys.

Šito skyriaus žvėrys viršutiniame ir apatiniame žande turi po du dideliu piaujančiu dančiu, panašiu į kaltą. Iltinių dantų neturi. Pirštai su aštriais nagais.

Voverė turi 25 centimetrus arba apie 10 colių ilgio. Visas jos kuno sudėjimas pritaikytas gyvenimui medžiuose. Voverių pirštai ilgi ir, teip kaip pirštai žmonių ant rankų, nesuaugę. Todėl tai vovorė gali apkabinti medžių šakas ir dručiai ant jų laikytiesi.

Užpakalinės kojos ilgos, liemuo lankus, todėl voverės lengvai peršoka tarpus terp medžių, šuolius dviejų sieksnių padaro lengvai.

Šokant, ilga uodega, uždengta dviem eilėm plaukų, yra styru. Puolant, arba šokant žemyn, uodega mažina puolimo smarkumą teip, kaip ištemptas lytsargis daleidžia žmogui nusileisti be pavojaus nuo gana augštos vietos.

Voverė gali įleisti savo ilgus, aštrius nagus į medžių žievę ir vien ant nagų laikytiesi. Todėl tai voverėms lengva įbėgti net į tiesiausius medžius.

Maistą voverėms suteikia girių medžiai. Jos ėda aržuolų giles, riešutus, pušių ir eglių skujas ir sėklas, jaunus medžių ugius.

(Toliaus bus)

Isz Amerikos.

Expliozijos.

BIRMINGHAM, ALA. Išlėkė į padanges maišymo dalis Dupont Powder Co. dirbtuvių. Expliozijos 5 darbininkai likosi ant vietos užmušti.

Gaisrai.

DUBOIS, PA. Miestelyj Lindsey, Morgano namuose užgimė gaisras. Ugnyje pražuvo 6 vaikų Morgano; du kitu motina iš degančių namų išmetė per langą nuo 2 lubų.

NEW YORK. Sudegė čia dideli namai pn. 49—51 Elizabeth str. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 200000 dol.

PORTLAND, ORE. Sudegė čia Wodhams ir Kerr Brothers pardavinyčios. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol. Gesinant ugnį, 4 ugnagesiai likosi sunkiai sužeisti.

Prezidento dukte rado sau vyra.

Vyriausioji prezidento duktė, Alice, padarė sugertuves su kongresmanu iš Ohio Longworthu. Vestuves atsibus vasario mėnesyj.

Nelaimes ant geležinkeliu.

MEADVILLE, PA. Čia susimušė du karai. Prie to 2 ypatos tapo užmuštos, o 3 sunkiai sužeistos.

Isz darbo lauko.

¶ BOSTON, MAS. Nuo naujų metų, American Woolen Co. pakėlė ant 10% darbininkų algas. Minėta kompanija Suvienytose Valstijose turi 30 dirbtuvių.

¶ PITTSBURG, PA. Dewies Wood Sheet Steel Co. dirbtuves McKeesporte pasiulė darbininkams ant 25% mažesnes algas, kadangi kitaip dirbtuves reikės uždaryti. Darbininkai iki šiol dirbtuvių savininkų pasiulymo ne priėmė.

¶ NEW YORK. Suštraikavo čia vežėjai didžiausios mieste grocerijos, kadangi prie darbo priemė ir ne prigulinčius į uniją vežėjus.

Didžiausia artiste.

Garsi visame sviete dramatiška artistė, ponia Sara Bernhard įdomi yra kiekvienam savo gyvumu, pajiega ir linksmumu. Nors jau turi suviršum šešiasdešimt metų, pasijudinimai jos lengvi, liuosi ir patogus, eina greitai ir smarkiai tartum jauna mergina. Kiek žmonių gali girtis ir džiaugtis tokiu stoviu sveikatos, pasiekę tokį senyvą amžį? Priežastis pergreito senimo ir nykimo pajiegų gali buti susekta arba nepaisyme ant pirmutinių apsireiškimų, arba neatsakančiame gyvenime. Vartojant Trinerio Amerikoniškąjį Eliksirą Karčiojo Vyno lengvai galima išvengti tokių apsireiškimų, kaip nužudymas valgumo ir nusilpnėjimas ir neduoti nykti per anksti pajiegoms ir gyvybai. Jis užlaiko reguliarišką veikmę gromuliojimo organų, padaro atsidalinimą nereikalingų dalių nuo reikalingųjų prigimtu ir kraują grynu bei apstum. Visose ligose skilvio, vidurių ir kraujo, kuniškame nusilpnėjime ir nerviškume, visuose atsitikimuose, kur reikia sustiprinimo pajiegų ir valgumo, Trinerio Amerikoniškasis Eliksyras Karčiojo Vyno yra vienintėliu neapsirinkamu vaistu. Jis neįtempia organų, bet juos gydo ir daro pagabiais ant darbo. Geriamas kartas nuo karto prisideda žymiai prie užlaikymo sveikatos ir pajiegų. Gaunamas visose aptiekose arba pas patį pabrikantą Juozapą Trinerį, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugysczių Reikalai

Didelis Balius.

Chicago. Liuosybes Dr-tė parenge dideli baliu nedelioj, 31 d. gruodžio sziu metu Freiheit Turner saleje 3417 S. Halsted st., terp 34 ir 35 ul. Balius prasides 3 val. po pietu. Inženga vyrui su moteria 25c. Bus tai pirmutinis balius po Kaledu linksmam užbaigimui senu metu, todel visi lietuvial ir lietuvaites kuoskaitlingiausiai kviecziami atsilankyti ant szito pulkaus baliaus ir gražiai pasilinksminti.

Komitetas.

(29—XII)

Balius.

Lawrence, Mass. Parapija Szv. Pranciszkaus Serafino parenge baliu subatoj 30 d. gruodzio 1905 m. Hibernian saleje kerte Oak ir White ul. Balius prasides 6 val. vakare ir trauksis iki 12 val. nakties. Inženga vyrui su moteria 35c. Muzikantai bus kuogeriausi ir žais smagius lietuviszkus szokius. Todel visus lietuvius ir lietuvaites, vietinius ir aplinkinius szirdingai kvieczia atsilankyti.

Komitetas.

Ketvirtas Didelis Balius.

St. Louis, Mo. Szv. Kazimiero Dr-te parenge dideli baliu su prakalbom, panedelyje 1 d. sausio 1906 m. Rippe saleje 1310 N. Broadway, St. Louis, Mo. Inženga vyrams 25c., moterim dykai. Balius bus smagus ir muzikantai puikus, teip kad ne viepas atsilankes nesigraudins, bet gražiai praleis laika. Szv. Kazimiero Dr-te pranesza teipgi, kad ji savo sekanti susirinkima tures 7 d. sausio, ant kurio numažina instojima naujiems sanariams ikl $1 00. Todel lietuviai malones susirinkti skaitlingai ant baliaus ir nepamirszti prisiraszyti prie draugystes.

Komitetas.

Isz Amerikos.

Meilingai dekavoju

Dr. E. C. Collins Medecal Institutui, kad mane iszgyde nuo ligos teip sunkios, kad daugeli metu kentejau labai nuo inkirsus sunkaus reumatizmo, nes karts nuo karto turejau visokias gyduoles, bet sveikatos nesuteike. Mano vienas draugas parodijo kreiptis prie profesoriaus Collinso Instituto, nors labai nenoredamas, bet paklausiau jo, kadangi visai nesitikejau, kad kas nors mane iszgydytu, bet kaip labai nusistebejau, kad pradejus naudot prisiustus vaistus to garbingiausio In Dr. Collins, pasijaucziau daug geriaus, ir kad dar daugiaus man vaistu atsiunte, tai pilnai pagelbejo ir in trumpa laika pasilikau sveikas, apturedamas savo pirmutine gera sveikata, už tai meilingai dekavoju, ir dabar esu persitikrines, kad tai yra vienatine vieta, kur sergantis gali pilnai apturet savo sveikata, netrotijant laiko ir nemetant bereikalo pinigu tik isz vardo, daktarams. J. Kranczus, P. O. Box, Connorsville, O.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau pirkiko puikiam saliunui Westsaideje, vieta seniai iszdirbta, alaus parsiduoda 40 baczku stiklais kas menesis, randa pigi; priežastis pardavimo yra kitas biznis.

Daminikas K. Walshim,
kerte W. 24 ul. ir Oakley av., Chicago, Ill
(22—XII)

Pajieszkau Aleses Gerlikienes ir Onos Zilevicziaites; turiu pas jas svarbu reikala. Jos paczios ar kas kitas teiksis duoti man žine ždresu:

Jonas Gužauskis,
Ehrmandale, Ind.
(22—XII)

Pajieszkau savo szvogerio Juozapo Globio, Kauno gub., Raseiniu pav., Eržvilko parap., kaimo Žukaicziu, gyveno Chicagoje. Jis pats ar kas kitas teiksis praneszti adresu:

Simeonas Barczys,
631 S. Canal st., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo szvogerio Izidoriaus Bendžiaus, Kauno gub., Raseiniu pav., Eržvilko vol., kaimo Žukaiciu, gyveno New Yorke. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia

Aukos reikalams revoliucijinio judejimo Maskolijoj.

Kaz. Stansitis, Chicago $5.00.

Isz Baltimores, „Spindullo" skaitytoju: P. Lambert, J. Cakstas, M. Natkus po 50c.; E. Skuberdis, J. Srenows po 25c viso $2.00.

Isz Naugatuck, Conn. Surinkom laike prakalbu $4.05 ant revoliucijos Maskolijoj. Pinigai nusiusti Dr. Saliupui.

Joseph Raitkevich.

Sudetos susirinkime knygino Dr. Saliupo pas M. Mocku Detroy. A. Matjoszaitis $1.00; V. Banionis, M. Mockus, J. J. Aniolaitis, J. Sendzikas, S. Urbantas po 50c.; A. Szalaszevicze, A. Sendzikas, S. Banionis, V. Szuleas po 25c. Viso $4.50.

Aukos surinktos S. Urbanto ir J. Aniolaiczio po lietuviszkas grinczias. J. Kreivenas $1.00; J. Kriszkaitis, J. Tautelis J. Jusaitis, A. Žemaitis, N. Stojus, V. Žilinickas, C. Nichmonas, J. Vaszkelis, Z. Pultineviczia po 25c.; J. Lisakevicze 20c.; J. Zilekas, V. Gillus po 15c.; J. Rasevicze, C. Nichmonas, A. Garnetauckiene, K. Grigalas, A. Sinkevicze, S. Aliszauckas, A. Bruožis, J. Miniaukkas, P. Kalikauckas, S. Szvendris, A. Nichmonas, A. Szileika, P. Kaleinikas po 10c.; J. Jurgelaitis 5c. Viso .....$5.10.
Sudeti per susirinkima.....$4.50

Viso yra $9.60
M. Mockus ant kankintiniu 50

Isz viso $10.10

Pinigai perduoti Dr. Saliupui.

Aukos revoliucijonieriaus surinktos 9 d. gruodžio 1905 m. Baltimorej. Ant. Uvaksa, P. Aukszcunas, A. Garliauckas, M. Karalius, A. Razevicze po $1.00; J. Visznauckas 75c.; K. Vidmantas, A. Jokubonis, F. Dalilidonis, V. Szalkauckas, M. Poszka po 50c.; V. Dutkevicze, V. Raisa, Iz. Miloszevicze, N. Janczaitis, S. Stepanavicze, K. Juozapavicze, S. Stepanavicze, A. Vaszkevicze, A. Mandravickis, J. Sutkus, P. Matczokas, F. Dutkevicze, J. Asztaszauckas, A. Juzapavicze, J. Kolita, J. Vaszkevicze, J. Metelis, A. Benevicze, J. Kurlevicze, J. Demokaitis, B. Mideszovski, T. Valsztaras, A. Bradunas, J. Szatalitis, A. Remeika, J. Karalius, J. Raisa, F. Gabrielaitis, S. Razas, D. Carter po 25c.; J. Dalilidonis 30c.; V. Žilinckas 20c.; S. Feiravicze, S. Danaitis, J. Orista po 10c.

Aukos nuo merginu. M. Grinevicziute 50c.; O. Radzeviciene, O. Racanute, M. Mikolate, U. Uvaksiene, E. Didžuante, M. Ambraziejiene, O. Stepanaviciene, M. Balanczute, U. Steponaviciute, A. Steponaviciute, M. Tarszauskute, P. Pranczkeviciute, K. Pilipauckiene po 25c. Viso $3.75
$16.20
$19.95
25
$20.20

Pinigus pavedame socijal-demokratu partijai. Nusiusti Dr. Szliupui.

DOVANOS KALEDOMS.

Artinantes Szventems Kaledu, ateina Teikas pasirupinti apie dovanas joms duodamas senu inprocziu saviems draugams. Asz užlaikau naujausio pagerinimo **Edisono Fonogratus** su daugybe rekordu visokiose kalbose, visokiu garsiu muzikantu meliodiju ir dainu, o teipgi ir lietuvisku.

Edisono Fonografas yra geriausia dovana Kaledoms duoti mylimam draugui, arba norint aplinksminti savo paties namus. Szitas **Edisono Fonografas** teip lygiai tave užganedins, sedinti namie, kaip kad butum ant operos ar koncerto, nes jis kuotikriausiai atkartoja visokias meliodijas. Viska czia išsaisz-kinti nera tiek vietos, todel myletojai, muzikos, isz Chicagos lietuviai yra kviecziami ypatiszkai atsilankyti ir iszgirsti savo ausimis. In kitus miestus reikalaujantiems pasiuczIame prekes ir visa apraszyma, gave už 2c. stempa su kataliogu angliszkoje kalboje.

M. J. DAMIJONAITIS,
3108 S. Halsted st., Chicago, Ill.
3rd floor, arti 31 ul.

Szifkortes

yra geriausiai pirkti „Lietuvos" Redakcijoj. Czia yra agentaros visu Kompaniju ir laivus išsivažit. ti galima gauti beveik kokia dic. a. Mes turime alvus kurie perp. ukia mares su 5 dienoms. Raszykite ir gausite szifkorczIu prekes.

Siuskite pinigus per „Lietuvos" Redakcija, o greicziausiai daeis.

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.

"Lietuvos" Agentai.

NEW YORK, N. Y.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.

So. BOSTON, MASS.
Mikod. Gendrolis, 194 Athens Street

NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 178 Ferry st.
A. Stanelis, 24 West St.

BROOKLYN, N. Y.
Stan. Rinkewiczius, 73 Grand st.

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 133 S. Main st.

WATERBURY, CONN.
Vincas Žubrickas
Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St.

NEW BRITAIN, CONN.
M. J. Cheponis, 72 Jubilee St.,

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st

PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2nd St.

SCRANTON, PA.
Joseph Petrikis, 1514 Ross Ave.

PITTSBURG, PA.
Jonas Ignotas, 13 Diamond Square S.S.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 218 First st.

WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas.

BROCKTON, MASS.
Petras Marcinonis, 63 Blendale, St.

MINERSVILLE, PA.
Juozas Ramanauskas,

SPRINGFIELD, ILL.
J. Klembauskas, 2028 Peoria Road

Keliaujanti Agentai.

Jur. Kasakeviczia
K. Butkus,
Pond. J. Galusinas

Ernst Tosetti Bravoro Alus

Yra geriausias ir sveikiausias alus gerti visiems žmonema. Malt Tonic Saazer, Tos Exportas, Bavarian ir Bohemian parsiduoda kiekviename saliune buteliuose. Baczkomis turime tokio pat gatunko alu, delto noredami užsideti nauja saliuna, arba turedami prasta alu ir noredami permainyti ant gero, kuris visiems tiktu gerti, kreipkitesi in varytuves ofisa 9 valanda ryto, o asz pataranausiu savo tautiecziams kuogeriausiai ir parupinsiu viska, kas tik reikalinga. Isz kitu miestu tautiecziai kreipkitesi per telefona arba rasztu, o asz dastatysiu alaus kiek tik reikes, arba pats nuvyksiu apžiureti kas tuose dalykuose yra reikalinga.

Su sziridingais velijimais savo tautiecziams,

Lietuviszkas Agentas, Joseph J. Krasowski.

Ernst Tosetti Brewing Co.
40-th and Butler Strs, CHICAGO, ILL.
Tel. Yards 656.

Gyvenimo adresas: 3148 So. Auburn Avenue, Chicago, Ill.

Kur gali gauti „Lietuvą"

„Lietuvos" redakcija turi savo agentus Brooklyne, Philadelphijoj, ir Baltimore

Sztai agentu adresai.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand st

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd St.,

Baltimore, Md.
Wm. J. Morran,
S. E. Cor. Sharp & Camden str.

Pas szituos agentus gausite „Lietuva" už 5c. kas subata.

Naujausios Knygos.

Žodynas Lietuviszkai-Angliszkos ir Angliszkai-Lietuviszkos kalbu.

Pirma Dalis Lietuviszkai-Angliszka, 382 puslapiai, audimo apdaras, sidabrines litaros ant nugaros. **$2.00**

Antra Dalis Angliszkai-Lietuviszka, 835 puslapiai, apdaras: nugara ir kampai gražios drutos moroko skuros, szonai audimo, aukso litaros ant nugaros, krasztai marmuro.....**$4.00**

Abi Dalys vienoje knygoje, Lietuviszkai-Angliszka ir Angliszkai-Lietuviszka, 1217 puslapiu, apdaras: nugara ir kampai gražios drutos moroko skuros, szonai audimo, aukso litaros ant nugaros, krasztai marmuro **$6.00**

Abi Dalys vienoje knygoje, visas apdaras brangios moroko skuros.....**$7.00**

44 Dr. Vincas Pietaris. Isz mano atsiminimu. (Su autoriaus paveikslu). Spaudon prirenge Dr. J. Basanavicius, Chicago, Ill. 1905, pusl. 301. Gražios pasakaites isz kalmiecziu atsitikimu 75c

Po Priedanga Szventenybes. Istoriszka apysaka. Parasze Posteri. Verte K. J. Odesoje, 1905, puslapiu 100.....25c

480 Biologija arba Mokslas apie gyvus daiktus. Pagal prof. Nustauma sutaisė Szernas, Chicago, Ill., 1901, pusl. 147. Su paveikslėliais. Tai yra mokslas, kokiu budu radosi sutvėrimai ant musu žemės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo mažu vabalėliu kol dasižo iki paukščiu, žvėriu ir kitu sutvėrimu.....40c

507 Gamtos Istorija, pagal Povila Bert, verte Dr. A. Bacevičia, spauda „Lietuvos," Chicago, Ill. 1903, pusl. 209. Knygele su daugeliu paveikslėliu: gyvulin, vabalu, žuvin, žmoniu, medžiu ir akmenu, trumpai, aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istorija, ypač tuos dalykus, ant kuriu žmones nuolatai žiuri, bet ju gerai nesupranta.....50c

516 Iš kur atsirado musu naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevičiu sutaisė Szernas, Chicago, Ill. 1901, pusl. 73. Su paveikslėliais.....20c

545 Nematomi priešai ir draugai žmoniu, pagal Bittnerį sutaisė Szernas, Chicago, Ill., 1906, pusl. 113. Su paveikslais. Aprašymas visokiu veiniu bakterijų, mikrobu, bacilliu ir kitu smulkiausiu gyvuneliu, gimdančiu svarbiausias ligas terp žmoniu, kaip tai: mara, cholera, raupus difteritja, sifilis ir geriau žinomas neng prancuzligė, ir tt.....30c

Gaunamas pas
A. OLSZEVSKI,
724 - 33rd St., Chicago, Ill.

KOZMINSKI & YONDORF,
73 Dearborn st.
Bankieriai.

Mes skolijame PINIGUS ant turtenybiu ir jei tu rengiesi turtenybe pirkti mes su džiaugsmu prigelbesime, paskolindami tau dali pirkinio pinigu. Greitas veikimas. Lengvos iszlygos. Agentai apmokami dosniai.

Gal nori turet savo locna nama ar lota?

Ateik pas mus, mes turime daugybe ju pasirinkimui ant geriausiu ir lengviausiu iszlygu.

S. MACK,
212 First st., Elizabeth, N. J.
Brach office: 102 Ferry st., Newark, N.J.

Dr. O. C. Heine
DENTISTAS.

OFFISAS:
Kerte 31-mos ir So. Halsted ulycziu.
Gyvenimas viršui Aptiekos.
CHICAGO, ILL.

Traukia dantis be jokio skaudėjimo, instato auksinius, ar kokius kas nori. Darbą savo gvarantuoja.

Nerviszki Vyrai.

Vyrams reikalaujantiems pagelbos prisiunsiu kopija garsaus recepto dykai. Ne C.O.D. ne apgavingus vaistus, tiktai recepta. *Perskaitykite szita pasarga ATSARGIAI.*

Szi pasarga yra vyrams sugriautos nerviszkos sistemos, kurie per savo jaunystes klaidas ja papilde. Klausykite mano patarimo. Sustokite lande patentuotus apsvingus vaistus, elektriszkus diržus, "specialitetus" ir kitus netikusius be vertes gydymus. Nuo diržu nepagysite, o nuolatai vartadami vaistus sunaikysite pilvo žiebeziojima, užnuodinsite visa sistema ir padarysite savo liga neisgydoma.

Daug metu asz kentejau savo jaunystes klaidas, nerviszkuma, naktinius tekejimus, skoka vyriszkumo, silpna atminty, stoka ambicijos, neramuma, gedinguma, sirenu skaudejima, viestiny nusilpima ir tt. kaip palkstas pirkau ir vartojau visokias patentuotas gydunles ir viska ka tik iszgirdes. Ant galo buvau priverstas važiuoti in Europa pagelbos jieszkoti pas garsu daktara, kurs mane ir iszgyde.

To dakturo recepta, pagal kuri man vaistai buvo užrasyti, asz ir dabar turiu pas save. Kaip tai suku yra pagyti nuo tu ligu asz žinau isz patyrimo, todel asz noriu ir kitus paselbeti. Ka man apraszys savo liza, asz jam pasiulsiu užpecetytame laiszke to recepto kopija su patarimais dykai. Asz jau gavau szimtus laiszku isz visu szios szalies krasztu nuo vyru, kurie rasze, kad imdami vaistus pagal szy recepta visiszkai pagijo, teip kaip ir asz.

Recepte užrasyti stiprus bet nevodingi vaistai ir receptas teip paraszytas kad vaistus galima gauti kiekviename geroje aptiekoje už mažus pinigus. Gave recepta, jei nenoresite patys eiti in aptieka užsiliuoti vaistus, tai paraszskite man, o asz jums jucs czia Chicagoje pasirupinsiu ir prisiunsiu. Asz neaumetiu C. O. D. kad išsivilioti nuo jus pinigus, arba perduoti jumis vaistus, kuriu jus nenorite. Jeigu patemysite mane kame nera neteisingu, galite tai pagarsyti sziame pecziamen laikraszty.

Szi pasarga gal nebus daugiau garsiname, teigi raszykite man sziandien, o gausite to recepto kopija ir reikalingus patarimus dykai tuojaus. Szy pasiulitima asz galiu atlikti be jokio jums kasztu. Adresuokite:

C. Benison, P. H. box 655, Chicago, Ill.

PUSE PREKES

Szias Drukuojamas Maszineles kaip matote ant paveikslelio mes dabar prieš Kaledas parduodame labai pigiai, tik už puse prekes:

Simplex No.1 Preke $2.00
Simplex No.2 Preke 4.50
Simplex No.3 Preke 6.00

Todel pasiskubinkite iszsirinkti ir nusipirkti koleik jos yra pigios, nes toliaus jos vel pabrangs.

Teipogi kas norite mus Didelį lietuviszka katalioga Drukuojamu Maszineliu Laikrodeliu, Armoniku ir tt., ir tt., teiksites priunsti marke ant paczto kasztu. Pinigus siuskite per „Money Order" isz paczto arba per registravota gromata ant szio adreso:

Staple Novelty House,
3253 Illinois Court. Chicago, Ill.
(29—XII)

Raulai kur tu begi? Nugi pas Petra Szleki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi puiku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska ocziszczena arielka, cigarus det isz Havanos, o iszsigerus gauni žmogus puiku užkandi kiekviena diena, tai jau ilgiau su tamista kalbeti negaliu. Lik veikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veseliu ir mitingu ir paklauso kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbeti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum pataranusiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Szlakis,
3321 Auburn Av., Chicago, Ill.
(Tarpe 33-ios ul. ir 33-io Pl.)
Telephonas Yards 6012.

[Laboratory 313 Bedford Ave.]
Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

Naujausiai Iszrastos Medicines: Naujausiusu valstai yra pasekmingiausi, gydo daugybe ligu. Plaukus tikrai atsaugina, skausma, pleiskanas, papuoskus ir daugel kita ligu su naujausiu budu Radikal gydymas, paraszykite pas

Prof. J. M. Brundza
New York & Brooklyn, U. S. A.

Gramatika
ANGLISZKOS KALBOS

su isztarimu kiekvieno žodžio lietuviszkai — sekancziai: snow (sno), sniegas, know (no), žinoti, leaf (lyf), lapas ir tt. Knyga apdaryta, 174 puslapiai, su prisiuntimu **$1.25.** Pinigus yra geriausiai paisiusti per „Postal Money Order" ant szio adreso:

P. Mikolainis,
Box 15, Station D., New York.

Pasarga sergantiems vyrams.

Vist szendieninisi garsingi gydymai per gromatas yra tik vilionjmu pinigu nuo-ligoniu. Jeigu tikite in teisybe ir reikalaujate pagelbos nuo užsikreczIamu lytiszku bei nerviszku ir kitokio ligu (Iszgydome nuo girtybes — nežinant gallima induoti gyduoles) su musu Naujausia Methoda, nuo kurios tukstancziai pasigelbelo. Kas nori rodos, tepriisuncziu už 10c. stempu, o gaus visa žinia kaip ir ka daryt.

Koenigsberg Specialists,
Box 106, No. South Eight Street, Williamsburg
Brooklyn, N. Y.

Ant 17 Akmenu
Railroad Laikrodelis

Patentuotas regulatorius, auksiu užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moterisžkas, 18K auksuotas, dvigubi "Hunting" lukstai, gražiai iszvieniuotas. Tikrai gerai laika rodo. Yra visur vartojamas geležinkelio farnu, kaipo geriausiai laika laikantis; gvarantuotas ant 25 metu. Szy laikrodely pasiunsime C. O. D. ant kiekvieno adresu, su paveiju mu iszegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rasziome, užsimokek expresui **$5.75** ir atvežimo kasztus ir pasilink laikrodely, jei ne, nemokek ne vieno cento. Atmink, kad už toki pat laikrodely kitur mokesi $35.00. Prie laikrodelio dar pridedame 14K auksuta labai gražu lenciugely su kompasu dykai.

Excelsior Watch Co.
900 Central Bank Bldg, Chicago.

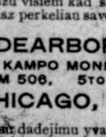

DR. B. M. ROSS

Daneszu visiem kad sziose dienose asz perkeliau savo ofisa ant

167 DEARBORN ST.
ANT KAMPO MONROE ST.
ROOM 506, 5TO FLORO
CHICAGO, ILL.

Czionai su dadejimu vyariu elektrogydancziu masziniu ir instrumentu, esmu pasirenges priimti ligonius ir isztirti ju ligas su dideliu pasisekimu. Per su virsz 22 metu asz savo praktika paszvencziau vien ant gydymo užsisenejusiu ligu ir pertai szendien esu pasekmingiausias specijalistas visoj Chicagoj. Mano gyjyduoles nesiranda jokioj aptiekoj, nes jos yra mano israstos ir man vienam tik žinomos. Per laiszka arba asabiszkai duodu roda dykai.

::KAIP PADARYTI MONUS::

Iszejo ka-tik isz jo spaudos knyga aprasznnti kaip padaryti visokius monus. Knygoje yra aprasyti 63 monai, kaip jie padaromi ir kaip pecziaus juos padaryti, be jokiu intaisu ir be aparatu. Monai tcip lengvai padaromi, kad net vaikas juos gali padaryti. Czionai paduodu tiktai kelis isz knygos turinio: **4** Sutverti ka-nors iš nieko. **11** Isz oro tiek pinigu prigaudyti, kiek szirdis geidžia. **23** Su dideliu peiliu ar kardu cziela, ranko) laikoma obuoly su vienu kircziu in keturias lygias dalis perdalyti, neužeidžiant ranka. **28** Gera czieta laikrodely kaip skarda lankstyti. **33** Sniega kaip popiera deginti. **34** Akyvaizdoje žiuretoju in keilias minutas pulkiausy paveikslu nutepioti. **38** Žerinty geležy prie burnos arba rankose laikyti ir ne kiek nenuskaldyti. **41** Paprasta guzika in pinigu permainyti. **49** Peilius ir szakutes praryti ir butl sveiku. **52** Deganczia žvake suvalgyti. **56** Paprasta stikla per stala pervaryti, bet ne stiklo ne stalo nesudaužyti **58** Užrisztomis akimis kortas inspeti. Nusipirk knygele, o galesi visus 63 monus parodyti. **Preke 50 centu.** Jeigu kas nori knygeles turiny gauti, tegul prisiuncziа 3c marke, o teipgi ir ant atsakymo. Nusipirk knygele pirm Kaledu.

JONAS ILGAUDAS, 3108 South Halsted Street, Chicago, Ill.

MARJA DOWIATT

LIETUVIU DAKTARAS

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Priima ligonius kožna diena nuo 8 iki 12 ryto.

Telefonas: Canal 7082.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Aplinksmink Savo Namus.

Su *NAMINE ŽAIDIMO MAŠINĖLE, įdomiausia ir pigiausia muzikalika pristatiso namuose.* Ji suteikia daugiau smagumo negu *šimta dolerių vertes vargonai.* Visuomet gatava. Jokio mokslo muzikos nereikia. Kudikis gali žaisti. Kožnas pirkikas stebisi ir džiaugiasi, nes ją laukimai yra toli pereinami. *Žaidžia dvaginu negu 100 žaidžu,* pagal parodyma surašo pridedamo prie kožnos skrynelės. Ji gali buti vartojama *mokyklose,* terp *giedoriu* ir kitu, ir drangystėu pritarti giedojimams. Atmoka savo žaisma su viena ankžta, suteikdama muzika šokiams. Žaidžia maršus, valcus, polkas, kadrilius ir operines meliodijas, kaipo ir vėliausias dainas. Galima atkartoti žaisni pagal norą arba žaisti nauja. *Tiktai $6.00,* dai-lame apdare, su muzika. Reikalaujant, muzikalika skrynele yra siunčiama apturėjus $2.00. Likinys užmokama apturėjus per Expreso kompaniją. *Agentai daro pinigus.*

Prisiunsk 2c. stempa del kataliogo.

STANDARD MFG. CO. 76 PARK PLACE, P. O. BOX 1179, N. Y. DEP. 5.

PREKYSTE: **Auksinių ir Sidabrinių tavoru, visokiu muzikališkų instrumentu,** gromatoms drukuojamų mašinėlių, ir kitokių tavoru.

Koznam kuris atsiųs už 2 centus markę, prisiųsiu Naują lietuvišką **Kataliogą** dykai. Kuriame yra šimtai visokiu daiktu paveikslai ir prekės, iš kurio matysi jog mano tavorai pirmos kliasos, o prekės prieinamiausios.

Apsteliavimus atlieku greitai, ir iššiunčiu į visus Amerikos miestus. *Adresas:*

M. J. DAMIJONAITIS,
3108 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Oras, kurino mes kvepuojame.

Žmogus gali gyventi daugeli dienu be maisto ar vandens, bet be degio (kvepuojamo oro) jis mirszta in kelias minutas.

Žmones isz tikro serga tiek pat nuo iszalkimo degio, kaip ir nuo stokos maisto — nors degis yra liuosas! Kodel? Todel, kad jei gleivines pleves tavo plaucziu nera sveikame padejime, tai kraujas negali sugerti degio per delikatnas sienas oriniu celiu.

Dr. Jean Sirrom's Plaucziu Kartuoles pagimdo sveika padejima plaucziu audiniu ir gleiviniu pleviu iszklojancziu orines seles. Tai yra tikras vaistas nuo **Kosulio, Szalczio, Karsztines** ir **Bronchito** — gydykla nuo sunkesniu ligu plaucziu — **Pneumonijos** ir **Džioves.**

Jei sergi teipgi negromuliojimu, tai Dr. Jean Sirrom's Skilvio Kartuoles reikia vartoti drauge su Plaucziu Kartuolemis

Preke $1.00 už bonka arba 6 bonkos atsargiai supakuotos siunczIamos bile kokiu adresu už $5.00, apturejus pinigini prisaka ar bankini czeki.

Tikrosios turi musu parasza ant kamszczio.

Morris Forst and Co., Pittsburg, Pa.

Vienintelial agengai ant Suvienytu Valstiju ir Kanados.

Dr. Jean Sirrom's Kepenu Kartuoles $1.00 už bonka	Dr. Jean Sirrom's Skilvio Kartuoles $1.00 už bonka

Vartojama daktaru ir Ligonbucziuose po visa svieta.

NESIUSK PINIGU!

UŽMOKESI SIUNTINI GAVES, JEI TIKS TAU.

Idant pagarsinti musu tavoru ir kataliogus iszdusim tukstancius dolieriu vertes prezentus musu kostumeriams. Prisiunsk musu pilna savo adresa ir artiausia expreso stacija, o mes tau prisiunsime 1 kompleta sekančiu tavoru: *1 bozinės puikiu Cigaru; 1 14K auksinta arba nikelini vyriška Laikrodeli, atidaru viršum (pamatysi kuri turi); geral lotba redauti teip, kaip $30.00 vertės laikrodelis* ir gvarancija ant 5 metu kad mes, jei sueges, pataisysime už dyka, arba apmainysime ant kito, jei bus negeras: *1 grudu 14K auksini Lenciugeli su Kompasu; 1 Barios Deimanto Spinka, 1 Barios Deimanto Spilka; 1 seta 4 kalnieriuko ir rankoviu Guziku; 1 para labai graziai auksinu Kolloniku ir viena grabu tieda ideodyta su vienu perlu, 1 Barios Deimantiniu ir 1 Emeraldiniu.* Viskas tas bus sudėta in viena pliušine šilku iškiota skrynute. Kada atveš, persiurk viska ir jeigu tau tie daiktai tinka, užmokek expresui **$3.97** ir atvežimo kaštus ir pasilink tavorus. Viskas ko mes norime, kad rekomendojumei mus savo drangams. Szie daiktai su moterišku laikrodeliu ir 48 coliu ilgio lenciugeliu kaštuoja $14.752. Mes galime juos prisiunsti tau ir pačiu, jeigu su užrašymu prisiunsi visus pinigus ir 35c ant pačto kašto.

L. A. MOLLAND & CO. 155 Washington St., CHICAGO, ILL.

Skaitykite ka sako Dr. L. Landes!!!

Aš turiu didžiausią praktiką terp Lietuvių Suvienytose Valstijose ir Kanadoje.

Per 20 metų aš pasišvenčiau gydymui vyriškų ligų speciališkai.

Aš gydau vyrus ir moteris, ir jei apsiimu, tai ir išgydau. Jei pasakysiu, kad Jusų liga yra išgydoma, tai ir išgydysiu. Kiekviename reikale atsišaukite į mane ypatiskai ar per laišką.

Ligas puslės ir inkstų, kraujo ir išbėrimo ligas, blogą atmintį, pražudytą vyrišką pajiegą per savižudybę, išgydau pasekmingai. Mano gydymas nesulaiko nuo darbo ir atsiieka be skausmų.

Aš tukstančius išgydau vienais metais.
Aš darau šimtus operacijų kas mėnesis.
Aš galiu jums namie bunant išgydyti jus, jei negalite atsilankyti.
Atsiminkite reikale atsišaukti ar rašyti pas

Dr. L. Landes, 140 East 22nd St., New York City.

Atsiųskite 4c. markėmis, o aplaikysite Dr. Landes naują knygą turinčią 32 puslapiu ir 24 abrozus. Tą knygą perskaitę nesigraudysite

Pinigų Prekė.

Iki 500 rubliu, rublis po..... 52¼
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po..52½c
Virsz 1000 rubliu, rublis po.....52c

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 80c. ant paczto kasztu.

Jei norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikszcziotu ir niekur nežutu, tai siuskite per „Lietuvos" redakcija, adresuodami: **A. Olszevski,**
924 33rd St., Chicago, Ill

Sankrova gerimu.

Tapo atidaryta szaka sankrovos arielku, vynu ir kitokiu gerymu. Pirkinius pristato in namus in visas Chicagos miesto dalis už prieinamas prekes. Atminkite adresa:

Samuel Kalwinsky,
9055 Comercial ave., So. Chicago, Ill.
Tel. So. Chicago 1783. (22—XII)

Pasirodavyk su Lietuviszku Daktaru
..... pas .....
Chicago Medical Clinic
344 So. State St., Chicago, Ill.

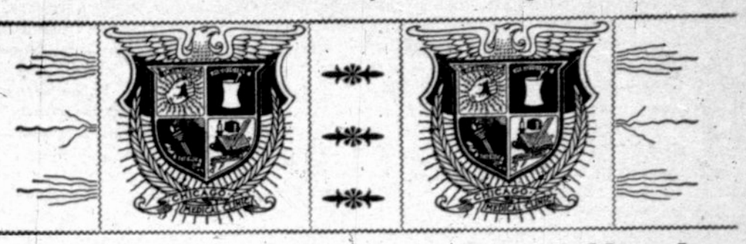

Silpni, Nerviszki ir Serganti Vyrai.

Jeigu esi apimtas kokia liga, ar ligų komplikacijoms, tu turi rašyti arba atsilankyti pas mus pirma, mes **gvarantuojam** nuodugnį išgydymą, kuris pasiliks amžinai, jeigu rasime tavo ligą išgydomą.

Ar tu esi nerviškas ir nusiminęs, nusilpnėjęs, nuvargęs rytmetyj, truksta ukvatos, greitai pailstantis, gėdingas, piktu išrodantis, neužsitikintis, nusigąstantis, nespakainas ir užerzinantis?

Ar atmintis prasta, lenki draugiją, truksta energijos ir sveikatos, turi juodus paakius, pučkus, plėmus ar kokius nors pratrukimus ant skuros, nemorališkus sapnus, nubėgimus sėklos, patrotytą vyriškumą, lytišką nusilpnėjimą, neišsivysčiusias ar šaltas privatiškas dalis, nusistojimą šlapume palaikius per naktį, skausmą strėnose, inkstų ar puslės ligą, Puletekį, Padididinimą Gyslių ar Užakimą Varpos?

Jeigu turi, mes gvarantuosim amžiną ir užtikrinantį išgydymą, jeigu mes rasime kad tavo liga yra išgydoma. Kožna periškada vedusiam gyvenime bus prašalinta. Rašyk pas mus prašydamas klausymo lakšto. Ligoniai yra gydomi su didžiausiu pasisekimu per laiškus. Gyduoles siunčiame be atkreipimo atydos, po visas dalis pasaulės.

Raszyk klausymo lakszto ir gausi rodą.

Offisas atidarytas kožną dieną nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir vėl nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliom ir Šventadienom nuo 10 iki 12.

Chicago Medical Clinic,
344 S. State Street, arti Harrison ul., CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir baž-nytinems Draugystems iszdirba: **Karunos, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirba: **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas. Stulas** ir visus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laiką.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu prideranczIai atliktas ir tuom suszelpti savo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitini,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

F.P Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip civiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.
Res. 3112 S. Halsted arti 31 mos.
Tel. Yards 6046

Szaltinis Sveikatos
Plaukiantis Sergantiems.

Jei tau nusibodo landžioti pas visokius daktarapalaikius, varginti save liga ir leisti jai įsisenėti per nesumanymą tų daktarų ir jų neturėjimą gerų vaistų, arba vėl jei nusibodo tau nuodintis visokiais patentuotais vaistapalaikiais, kurie niekuomet negali ligos išgydyti, kadangi nėra pritaikyti prie stovio ligos ir padėjimo sergančio, ir ant galo nori buti sveiku ir laimingu, tai negaišinęs laiko ant visokių niekų, kreipkis tuojau asabiškai ar per laišką, aprašydamas savo ligą, prie D-ro E. C. Collins Medikališko Instituto, kuriame kuopasekmingiausiai išgydo visokias sunkias ir užsisenėjusias ligas kaip vyrų teip moterų; kožnas kas į jį nusiduoda, dėkavoja už išgydymą ir buna linksmas ant visados.

Daugumas stebisi, klausdami, kokiu budu su tokia pasekme Dro E. C. Collins Med. Institutas išgydo ligas, nuo kurių kiti daktarai, rankas nuleisdami atsisako?

Atsakymas lengvas: Tokiu budu, kad Dro E. C. Collins Med. Institutas New Yorke užlaiko daktarus specialistus, kurių pirmininku yra diplomuotas daktaras, proferius Universiteto; visus aprašymus ligų su atida ištiria specialistai po užžiura pirmininko profesoriaus, nuo menkiausių iki svarbiausių ligos apsireiškimų ir sutaiso vaistus atsakančius kožnam padėjimui ligos. Šitas Institutas užlaiko teipgi didžiausią krautuvę vaistų iš visų svieto šalių, terp kurių daugelis yra išrasta pačių Instituto daktarų, kurių niekur kitur nėgalima gauti. Išgydyme ligų nė vienas Institutas negali lygintis su Dro Collinso Institutu, už ką jį mokslinčiai pavadino **ŠaltiniuSveikatos.**

Iszgydytas nuo kosulio su dusuliu ir reumatizmo bei užsisenejusios vidurines ligos.
Jon. Zabukevicze
Box 86, Butte, Mont.

Iszgydyta nuo sunkios moteriszkos vidurines ligos.
M. Vidiczlene
Westwood, N. Y.

Kad iš šito šaltinio daugiausiai plaukia sveika tos ligoniams, tai matyt iš daugybės padėkavonių kurios tukstančiais kas mėnesis plaukia šitam Institutui; pagal prašymą dėkavojančių, kaipo pavyzdį, paduudame čion kelias:

Garbingas Profesoriau:
Teikis priimti nuo mkngs, prastos žmones širdingą ačiu už išgydymą manęs nuo neregulariškos mėnesinės, varginiusios stase per 6 metus; kankino mane didelis plortinas, skaudėjimas strėnose, gėlimas vidurių, kojų, skaudėjimas galvos ir nusilpnėjimas; mėnesinei gi apsistojus baltosios vėl mane kankino. Per visą tą laiką perleidau daug visokių daktaru ir suvartojau daug visokių aliejų bei vynų, bet veltai ir tik kada aprašiau savo ligą jums tuojau nuo prisiųstų Jusų vaistų pasveikau ir toliau visai išgijau, imdama tuos vaistus, už kurios siunčiu Tamistai širdingą padėkavon